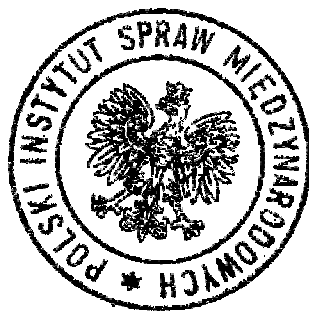

P
D
D

POLSKIE DOKUMENTY DYPLOMATYCZNE

KOMITET REDAKCYJNY

Przewodniczący
Sławomir Dębski

Wiceprzewodniczący i redaktor naczelny
Włodzimierz Borodziej

Członkowie zwyczajni

Jerzy W. Borejsza, Bogdan Grzełoński, Magdalena Hulas,
Aleksander Kočański, Jan Kopiec, Marek Kornat, Maciej Koźmiński,
Andrzej Kunert, Zbigniew Landau, Piotr Łossowski, Paweł Machcewicz,
Andrzej Paczkowski, Wojciech Rojek, Adam Daniel Rotfeld,
Krzysztof Ruchniewicz, Ryszard Stemplowski, Jerzy Tomaszewski,
Piotr Wandycz, Wojciech Wrzesiński, Stanisław Żerko

Członkowie ex officio

zastępca dyrektora Biura Archiwum i Zarządzania Informacją MSZ
– Małgorzata Mroczkowska
Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych – Sławomir Radoń
dyrektor Archiwum Akt Nowych – Tadeusz Krawczak

Sekretarz
Piotr Długołęcki

P
P
D
D

OLSKIE
OKUMENTY
YPLOMATYCZNE

1977

REDAKTOR
Piotr M. Majewski

WSPÓŁPRACA
Piotr Długołęcki

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
WARSZAWA 2009

Wydawca dziękuje Archiwum Akt Nowych i Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych za pomoc udzieloną przy powstawaniu publikacji

© POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH 2009

www.pism.pl

OPRACOWANIE REDAKCYJNE

Maria Konopka-Wichrowska, Marta Przyłuska-Brzostek

INDEKS OSOBOWY

Piotr Paweł Bączek, Piotr Długolecki, Maria

Konopka-Wichrowska, Marta Przyłuska-Brzostek

INDEKS RZECZOWY

Piotr Długolecki

REDAKCJA TECHNICZNA

PROJEKT OKŁADKI

Dorota Dołęgowska

ISBN: 978-83-89607-73-7

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
UL. WARECKA 1A, 00-950 WARSZAWA

Druk: Drukarnia nr 1, 02-521 Warszawa, ul. Rakowiecka 37

SPIS TREŚCI

WSTĘP	VII
LISTA DOKUMENTÓW	XV
DOKUMENTY	1
ANEKSY	835
WYKAZ SKRÓTÓW	849
INDEKS RZECZOWY	855
INDEKS OSOBOWY	875

WSTĘP

W 1977 r. PRL – podobnie jak inne kraje socjalistyczne – stała się przedmiotem zachodniej krytyki z powodu nieprzestrzegania praw człowieka. Rosnące znaczenie tego problemu w stosunkach międzynarodowych miało związek z rozpoczętym wówczas spotkaniem przeglądowym KBWE w Belgradzie, gdzie jednym z głównych tematów stało się łamanie przez państwa „demokracji ludowej” zobowiązań z tzw. trzeciego koszyka Aktu końcowego z Helsinek. W atmosferze narastających napięć między Wschodem a Zachodem doszło do zauważalnego nasilenia radzieckiej kontroli nad polityką zagraniczną PRL, czego najbardziej jaskrawym przykładem był sprzeciw wobec polskich planów przystąpienia do Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Z kwestią praw człowieka łączyły się wysiłki dyplomacji, aby wzmocnić pozycję międzynarodową PRL, osłabioną po kryzysie 1976 r. Jak się wydaje, intensywne w 1977 r. kontakty międzynarodowe na najwyższym szczeblu (wizyty I sekretarza KC PZPR we Francji i Włoszech, wizyty w Polsce szacha Iranu, belgijskiej pary królewskiej, kanclerza RFN oraz prezydenta USA) służyć miały właśnie temu celowi.

STRUKTURA MSZ; ZMIANY W STOSUNKACH BILATERALNYCH

Struktura MSZ w 1977 r. nie uległa zmianie. Jej trzon stanowiły tzw. departamenty terytorialne: Departament do spraw Stosunków z ZSRR, Departament I (pozostałe europejskie państwa socjalistyczne), Departament II (Azja, Australia i Oceania), Departament III (USA, Kanada i państwa Ameryki Łacińskiej), Departament IV (państwa Europy Zachodniej) oraz Departament V (kraje Bliskiego Wschodu i Afryki). Do tzw. problemowych

jednostek organizacyjnych zaliczały się: Gabinet Ministra, Departament Prawno-Traktatowy, Departament Studiów i Programowania, Departament Konsularny, Departament Międzynarodowych Organizacji, Departament Prasy, Współpracy Kulturalnej i Naukowej, Protokół Dyplomatyczny oraz Centrum Informacji i Biuro Wojskowe. Kilka pionów miało charakter typowo pomocniczy lub techniczny (m.in. Departament Kadr i Szkolenia, Departament Łączności, Departament Administracji, Finansów i Inwestycji, Biuro Tłumaczy, Archiwum i Biuro do Spraw Socjalnych). Nadzór nad pracą departamentów terytorialnych powierzony został, podobnie jak w latach poprzednich, poszczególnym członkom Kolegium (zob. Aneks nr I). Godne odnotowania jest to, że decyzją Sekretariatu KC PZPR I sekretarz Komitetu Zakładowego partii włączony został, w randze wiceministra, do kierownictwa resortu.

Liczne zmiany personalne na najwyższych stanowiskach wiązały się z objęciem ministerstwa przez Emila Wojtaszka, 2 grudnia poprzedniego roku. Nowy minister wymienił większość dyrektorów departamentów, dokonał także zmian na stanowiskach podsekretarzy stanu. Stanisław Trepczyński, pełniący funkcję wiceministra od roku 1971, został 6 stycznia 1977 ambasadorem w Rzymie, a nowym wiceministrem mianowano 14 stycznia Mariana Dmochowskiego. Inny wieloletni wiceminister – Romuald Spasowski otrzymał 1 grudnia nominację na ambasadora w Waszyngtonie, jednak ze względu na grudniową wizytę prezydenta Cartera objął stanowisko dopiero w roku 1978.

W 1977 r. nawiązano stosunki dyplomatyczne na szczeblu ambasad z Hiszpanią (31 stycznia) i Republiką Komorów (6 czerwca).

Podstawowe informacje o strukturze MSZ i o ważniejszych umowach zawartych w 1977 r. przez PRL przedstawiono w Aneksach.

PODSTAWA ŹRÓDŁOWA I KRYTERIA WYBORU

Kwerenda objęła akta z 1977 r. przechowywane w Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych (dalej AMSZ) i Archiwum Akt Nowych (AAN). Ogromna większość przejranych dokumentów opatrzona była klauzulą „tajne”, udało się także dotrzeć do uznanych za „tajne – specjalnego znaczenia”.

Z dzisiejszej perspektywy to rozróżnienie nie odgrywa większej roli, gdy chodzi o walory źródłowe materiałów.

W pierwszym z archiwów znajduje się spuścizna aktowa MSZ. Jej część wytworzona przez poszczególne pionierzy resortu, przede wszystkim przez departamenty terytorialne, uporządkowana została według protokołów zdawczo-odbiorczych, których oznaczenia są teraz sygnaturami archiwalnymi. Odrębne miejsce zajmują szyfrogramy wymieniane między centralą a przedstawicielstwami dyplomatycznymi w różnych państwach, także okólniki rozsyłane wszystkim lub tylko wybranym placówkom. Dla roku 1977 zachowały się w stanie niemal kompletnym, co umożliwiło dokonanie bogatego wyboru na potrzeby niniejszego tomu. Są usystematyzowane alfabetycznie, według stolic, w których działały przedstawicielstwa (depesze okólne stanowią zbiór odrębny).

W AAN przechowywane są między innymi materiały Biura Politycznego KC PZPR, Sekretariatu KC, Kancelarii Sekretariatu, Wydziału Zagranicznego oraz Prezydium Rządu. Chociaż z AAN pochodzi nie więcej niż jedna dziesiąta dokumentów wybranych do druku, mają one często – ze względu na dominację organów PZPR w strukturze decyzyjnej – istotne znaczenie, ukazując rozstrzygnięcia polityczne instancji partyjnych na podstawie opracowań dyplomatów.

Część akt KC PZPR, odnosząca się do kontaktów międzypartyjnych, spotkań partyjno-państwowych oraz wizyt najwyższych władz, albo nie trafiała do Gabinetu Ministra Spraw Zagranicznych, albo nie zachowała się w zasobach jego archiwum. W zbiorach AAN można też znaleźć, choć rzadko, dokumenty wytworzone przez ministerstwo.

W 1977 r. zauważalny był wzrost aktywności w polityce międzynarodowej Wydziału Zagranicznego KC PZPR i jego szefa Ryszarda Frelka, który nawet podpisywał niektóre depesze okólne razem z ministrem spraw zagranicznych. Wydaje się jednak, że instytucja ta miała dla decydentów charakter usługowy, a jej funkcjonariusze zajmowali się głównie organizacją urlopów dla polskich i zagranicznych działaczy partyjnych¹; materiał merytoryczny przedkładany decydentom w ogromnej większości pochodził z MSZ. Interesujący wyjątek

---

¹ Zob. W. Borodziej, *Wydział Zagraniczny*, w: Andrzej Paczkowski (red.), *Centrum władzy 1948–1970*, ISP PAN, Warszawa 2003, s. 51–80.

potwierdzający tę regułę stanowią notatki z narad w Sofii przedstawicieli PZPR i innych partii komunistycznych.

Pisma proweniencji partyjnej poświęcone stosunkom międzynarodowym mają charakter sztamkowy; publikujemy je wybiórczo i na ogół we fragmentach, gdyż są zazwyczaj obszerniejsze niż odpowiednie materiały MSZ. Dotyczy to również notatek ze spotkań – poświęconych zwykle sprawom gospodarczym – I sekretarza z przywódcami innych państw socjalistycznych.

Dokumenty ułożone zostały w porządku chronologicznym. W wyborze kierowano się zasadą proporcjonalności i ilustracji. Mimo że akt dotyczących RFN czy Stanów Zjednoczonych jest w archiwach wielokrotnie więcej niż dotyczących krajów peryferyjnych, starano się uwzględnić i te ostatnie, zamieszczając choćby po jednym traktującym o nich dokumencie.

Podobnie jak w innych tomach PDD, tak i w tym świadomie sięgnięto po dokumenty bezpośrednio ukazujące polską politykę zagraniczną, rezygnując z publikowania depeesz, raportów i analiz odnoszących się jedynie do sytuacji wewnętrznej poszczególnych krajów bądź do stosunków między państwami trzecimi. Z podobnego powodu pominięto materiały proweniencji zagranicznej, przechowywane w archiwach polskich.

Wybór dokumentów odzwierciedla wagę problemów z perspektywy ówczesnych władz partyjno-państwowych i kierownictwa MSZ. Wiele z nich dotyczy na przykład przeciwdziałania zachodniej krytyce łamania w Polsce praw człowieka, którą pojmowano jako element kampanii ideologicznej i ingerencję w polskie sprawy wewnętrzne. Dość obszernie reprezentowane są także materiały poświęcone problematyce zachodnioniemieckiej, gdyż stosunki z RFN miały wciąż podstawowe znaczenie z punktu widzenia polskiej racji stanu. W związku z przygotowaniem do wizyty prezydenta Cartera, wybrano do druku wiele dokumentów związanych z polityką wobec Stanów Zjednoczonych. Sporo materiałów odnosi się do stosunków ze Stolicą Apostolską, ze względu na negocjowanie ustanowienia jej stałego przedstawicielstwa i audiencję Edwarda Gierka u Pawła VI (1 grudnia).

Na tle poprzednich tomów PDD obejmujących lata siedemdziesiąte nieco lepiej wypada dla 1977 r. dokumentacja stosunków polsko-radzieckich na wysokim i najwyższym szczeblu – notatki z rozmów ministra spraw zagranicznych w Moskwie, wizyty szefa radzieckiej dyplomacji w Warszawie oraz

z kilku istotnych konsultacji politycznych. Można jednak przypuszczać, że dokumenty te ukazują zaledwie niewielką część kontaktów partyjnych i państwowych z ZSRR, gdyż najważniejsze sprawy załatwiane były telefonicznie.

Raczej bezużyteczne są materiały ilustrujące relacje z innymi państwami socjalistycznymi. W większości wypadków dyplomacja została zredukowana do wymiany wizyt i zapewnień o przyjaźni, choć zdarzają się świadectwa lepiej lub gorzej maskowanych sprzeczności interesów (dotyczących najczęściej spraw gospodarczych). Wyjątkiem są oczywiście Chiny będące w konflikcie z ZSRR, wobec których władze PRL demonstrowały stosowny dystans.

Zgodnie z zasadą serii pominięte zostały dokumenty poświęcone sprawom *stricte* gospodarczym – chyba że ta problematyka ściśle ząębia się z polityczną, jak w wypadku rozszerzenia stref połowowych przez Szwecję i państwa Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, które pociągnęło za sobą podobną decyzję Polski.

Oprócz kryteriów rzeczowych, pewną rolę przy wyborze tekstów odegrały względy formalne, przede wszystkim długość i jej korelacja z treścią.

Wiele obszernych dokumentów, jak opisy wizyt partyjno-państwowych (np. I sekretarza w NRD), wnosi w istocie niewiele do wiedzy o polityce zagranicznej, gdyż albo pełno w nich ideologicznych frazesów, albo poruszane kwestie były mało istotne z punktu widzenia problematyki międzynarodowej (produkcja rolna, przebieg zjazdów czy plenów partii). Czasem zamiast długich notatek wybierano streszczające je okólniki. Także z materiałów studyjnych, notatek i innych dokumentów zawierających tu i ówdzie ciekawe wątki trzeba było wielokrotnie rezygnować, ponieważ ich zawartość informacyjna była niewspółmierna do długości.

Ogromna większość materiałów niniejszego tomu nie była dotąd publikowana. Tylko siedem dokumentów (nr 60, 85, 100, 167, 217, 235, 313) znalazło się w edycji poświęconej stosunkom polsko-niemieckim w latach 1945–1990².

---

² M. Tomala (red.), *Polityka i dyplomacja polska wobec Niemiec*, t. 2: 1971–1990, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2006 (dok. nr 166–169, 174, 177, 179).

OPRACOWANIE DOKUMENTÓW

Źródła publikowane są zasadniczo w całości. Wyjątek stanowią dokumenty zdominowane przez ideologię, zawierające powtórzenia (czasami liczne nawet w obrębie jednostki), wielowątkowe (dotyczące tylko częściowo stosunków międzynarodowych), także protokoły posiedzeń organów kologialnych.

Wybrane dokumenty to bez wyjątku maszynopisy. Nie zaznaczono, czy chodzi o kopię, drugi lub piętnasty egzemplarz. Opuszczone zostały rozdzielniki. Rozdzielnik „pilnej notatki” i „notatki informacyjnej” obejmował od kilkunastu do kilkudziesięciu osób. Zależnie od znaczenia tematu, materiały takie otrzymywali członkowie i zastępcy członków Biura Politycznego i Sekretariatu KC PZPR, niektórzy członkowie Prezydium Rządu, wice-ministrowie spraw zagranicznych, kierownik i zastępca kierownika Wydziału Zagranicznego KC, dyrektorzy zainteresowanych departamentów MSZ, wice-ministrowie innych resortów.

W „główce” dokumentu podano jego wystawcę. Brak takiej informacji przy „pilnej notatce” i „notatce informacyjnej” oznacza, że zostały sporządzone przez MSZ. Jeżeli materiały przedkładane były Biuru Politycznemu i Sekretariatowi, a dokument nosi tego ślady w postaci odpowiedniej pieczętki lub dekretacji, zostało to odnotowane w przypisie. Opuszczono adnotacje „za zgodność”.

Niektóre dokumenty to projekty. Nie natrafiono na wersję zaakceptowaną i rozesłaną do odbiorców. Być może jednak wersja taka istnieje i zostanie znaleziona podczas dalszych kwerend.

Zasadniczo opuszczano pisma przewodnie. Jeżeli zawierały istotne dla dokumentu informacje, przytaczano je w pierwszym przypisie.

Większość wykorzystanych dokumentów miała charakter tajny i klauzulę tę reprodukowano. Podano sygnaturę archiwalną, pod którą można dokument odnaleźć.

Cechy charakterystyczne źródła – podkreślenia, uwagi na marginesie – zaznaczone są za pomocą przypisów literowych:

^a...^a tak w tekście,

^b...^b komentarz odręczny,

^c...^c odręczna poprawka w tekście lub dopisek,

^d...^d podkreślenie odręczne,

^e...^e zakreślone na marginesie,

^f...^f podpis odręczny,

^g...^g podpis nieczytelny,

^h...^h przekreślone,

ⁱ...ⁱ tekst nieczytelny,

^j...^j znak zapytania.

Wszystkie opublikowane dokumenty wystawione zostały w roku 1977. Jeżeli nie podano innej daty, także w przypisach mowa jest o wydarzeniach z tego roku.

Przypisy rzeczowe, jak w większości tego typu wydawnictw, ograniczone zostały do minimum, lecz rozbudowane indeksy rzeczowo-geograficzny i osobowy powinny ułatwić czytelnikowi orientację w całości materiału. Wykaz skrótów zastępuje tradycyjne ich rozwinięcie w tekście w nawiasach kwadratowych.

Nie ingerowano w oryginalny styl dokumentów, jedynie w miejscach, gdzie jego szczególna niezręczność bądź opuszczenie wyrazu mogą utrudniać zrozumienie tekstu, wprowadzono przypis literowy. Ingerencje korektorskie polegały na wstawieniu znaków interpunkcyjnych i diakrytycznych oraz poprawieniu oczywistych błędów i usterek literowych i ortograficznych (głównie związanych z pisownią „nie” z rzeczownikami odczasownikowymi i imiesłowami, a także z odmianą nazwisk obcych). Uznano, iż ich zachowanie przyniosłoby korzystającym niewielki pożytek. Zachowano natomiast nieprawidłowo użyte wielkie litery, ich nadmiar bowiem w dokumentach urzędowych rządził się i rządzi własnymi prawami. Dokumenty publikowane są zgodnie z zasadami ortograficznymi obowiązującymi w 1977 r. Pojawiające się w tekstach nazwiska obce, które dziś mają inny zapis, umieszczono w indeksie z odsyłaczem do nowej wersji. Nie zmieniano pisowni nazwisk obcych, jeżeli pisane były powszechnie w wersji spolonizowanej.

PODZIĘKOWANIA

Pragnę wyrazić wdzięczność wszystkim, którzy służyli mi pomocą w trakcie kwerendy archiwalnej i opracowywania dokumentów. W pierwszej kolejności podziękowania należą się prof. Włodzimierzowi Borodziejowi, który podzielił się ze mną wiedzą i doświadczeniami zdobytymi podczas prac nad poprzednimi tomami PDD. Nieocenione znaczenie miała dla mnie także życzliwa pomoc dyrekcji i pracowników Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Archiwum Akt Nowych, przede wszystkim pana Mikołaja Morzyckiego-Markowskiego oraz pani Małgorzaty Mroczkowskiej.

Ogromnie wdzięczny jestem pani dr Wandzie Jarząbek i panu prof. Pawłowi Machcewiczowi, którzy poświęcili wiele czasu na szczegółową lekturę tomu, wnieśli liczne cenne uwagi merytoryczne i uzupełnienia.

Piotr M. Majewski

LISTA DOKUMENTÓW

nr	data	tytuł-treść	strona
1	5 stycznia, okólnik wiceministra Kułagi	Radziecka propozycja ogólnoeuropejskich kongresów poświęconych współpracy w dziedzinie transportu, energetyki i ochrony środowiska; warunkiem zgody krajów kapitalistycznych – powierzenie organizacji EKG.	3
2	5 stycznia, pismo ambasady w Moskwie do dyrektora Departamentu Konsularnego	Zasady ruchu osobowego ZSRR z krajami wspólnoty socjalistycznej: „Zaproszenia wydawane przez polskich notariuszów i tak nie stanowią dla władz radzieckich podstawy do wydania paszportu zagranicznego”.	5
3	7 stycznia, szyfrogram dyrektora Departamentu V do ambasadora w Dar es Salaam	Zapowiedź pomocy w postaci dostawy środków medycznych dla ruchów wyzwoleniczych w Zimbabwie i Namibii – „pomoc ta jest wyjątkiem od stosowanej przez nas zasady”.	8
4	10 stycznia, okólnik ministra spraw zagranicznych	Instrukcja zgłaszania uczestników Światowego Zgromadzenia Budowniczych Pokoju w Warszawie.	9
5	11 stycznia, szyfrogram ambasadora w Ottawie	Prośba o niewydawanie paszportu kobiecie, która „zamierza sama przyjechać do Kanady w celu realizacji spadku”, zamiast udzielić pełnomocnictwa ambasadzie.	10
6	12 stycznia, szyfrogram ambasadora w Brasilii	Brazylia niechętna rozszerzeniu współpracy z Polską i innymi państwami socjalistycznymi z obawy przed wzrostem wpływów komunistycznych.	10

LISTA DOKUMENTÓW

7	12 stycznia, sprawozdanie roczne szefa misji w Kaesongu Koordynacja posunięć z misją czechosłowacką, poprawne stosunki z misjami szwedzką i szwajcarską, „trudne i niewdzięczne” kontakty ze stroną północnokoreańską.	12
8	12 stycznia, pismo ministra spraw wewnętrznych do ministra spraw zagranicznych (z załącznikiem) Konieczność przeszkolenia wyjeżdżających na placówki w krajach kapitalistycznych pod kątem przestrzegania zasad bezpieczeństwa.	18
9	12 stycznia, okólnik wiceministra Kułagi Instrukcja do rozmów o specjalistach uprowadzonych w Iraku; potrzeba akcji uspokajającej wśród Polaków na kontraktach zagranicznych.	22
10	13 stycznia, okólnik dyrektora Departamentu Konsularnego Zasady przyznawania wiz działaczom organizacji palestyńskich.	23
11	14 stycznia, okólnik wiceministra Czyrka Stanowisko do rozwinięcia w démarche: ograniczenie przez EWG możliwości połowów państwom trzecim „ma charakter dyskryminacyjny”.	24
12	15 stycznia, szyfrogram ambasadora w Helsinkach Premier Finlandii zaskoczony odrzuceniem fińskiej „konkurencyjnej” oferty na budowę terminalu kontenerowego w Gdyni.	25
13	18 stycznia, szyfrogram ambasady w Sztokholmie Spekulacje o kandydaturze Jerzego Andrzejewskiego do literackiej Nagrody Nobla.	26
14	18 stycznia, projekt aide-mémoire Stanowisko wobec wprowadzenia polskich specjalistów: uwolnienie porwanych leży „w najlepiej pojętych interesach dalszego rozwoju przyjacielskich stosunków” między PRL a Irakiem.	27
15	19 stycznia, notatka informacyjna Konsultacje PRL–RFN: możliwość współpracy na konferencji prawa morza, dyskryminacyjne rybołówcze oferty kwotowe EWG, problematyka prawno-konsularna.	30
16	20 stycznia, notatka wiceministra Kułagi Potrzeba rozszerzenia stosunków z Arabią Saudyjską, Libanem i Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi.	37

LISTA DOKUMENTÓW

17	20 stycznia, szyfrogram dyrektora Departamentu III do ambasadora w Waszyngtonie oraz konsulów generalnych w Chicago i Nowym Jorku	38
	Kampania propagandowa Radia Wolna Europa – wypowiedzi amerykańskich kongresmanów.	
18	21 stycznia, pilna notatka	39
	Wizyta ministra spraw zagranicznych w Moskwie: „pełna zbieżność (...) polityki zagranicznej PRL i ZSRR”; władze radzieckie zadowolone z aktywnej roli Polski na arenie międzynarodowej; stosunki dwustronne – „priorytetowe i pierwszoplanowe”.	
19	21 stycznia, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Islamabadzie	47
	Wizyta I sekretarza KC PZPR w Indiach nie będzie miała wpływu na stosunki z Pakistanem.	
20	21 stycznia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii	49
	Kancelarz RFN „osobiście (...) szczególnie zainteresowany utrzymaniem dobrych stosunków z Polską”; poparcie niemieckiej opinii publicznej, ale rozmowy z premierami landów o zmianach w programach nauczania „nie dały rezultatów”.	
21	21 stycznia, notatka dyrektora Departamentu Konsularnego	51
	Stemplowanie polskich dowodów osobistych przez czechosłowackie organa graniczne; konieczność kontynuacji rozmów nt. umowy o ułatwieniach w ruchu osobowym z ČSRS.	
22	22 stycznia, szyfrogram wiceministra Czyrka (z Rzymu)	56
	Stolica Apostolska skłonna otworzyć przedstawicielstwo dyplomatyczne w Warszawie mimo negatywnej postawy episkopatu Polski.	
23	22 stycznia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasady w Pradze	58
	Kampania władz Czechosłowacji przeciw sygnatariuszom Karty 77: „ogólny ton podejmowanych rezolucji ma cechy szablonu, co świadczy o zbyt wyraźnie sterowanej akcji propagandowej”.	
24	24 stycznia, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie	60
	Prezydent „chce rozwijać dobre polsko-amerykańskie stosunki”; wpływ Zbigniewa Brzezińskiego i Amerykanów polskiego pochodzenia na politykę zagraniczną USA.	

LISTA DOKUMENTÓW

25	25 stycznia, notatka Ministerstwa Finansów Sprawa ponownego przystąpienia Polski do Międzynarodowego Funduszu Walutowego i Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju – warunki, niedogodności, korzyści.	61
26	25 stycznia, szyfrogram ambasadora w Moskwie Sugestie radzieckie w sprawie udzielenia pomocy wojskowej „etiopskim siłom rewolucyjnym”; konieczność wzięcia pod uwagę komplikacji w stosunkach z Somalią.	68
27	28 stycznia, szyfrogram wicepremiera Jagielskiego (z Paryża) do I sekretarza KC PZPR i premiera Obrady międzyrządowej komisji do spraw współpracy gospodarczej – „przygotowanie tematów węzłowych pod ich finalizację w czasie oficjalnej wizyty I Sekretarza”; spotkania z politykami francuskimi: „Wiedzą, że w Polsce nie ma ani jednego więźnia politycznego”.	69
28	29 stycznia, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do stałego przedstawiciela przy ONZ w Nowym Jorku Gotowość do nawiązania stosunków dyplomatycznych z Salwadorem.	73
29	31 stycznia, szyfrogram wiceministra Czyrka (z Madrytu) Nawiązanie stosunków dyplomatycznych z Hiszpanią.	74
30	1 lutego, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Waszyngtonie Instrukcja do rozmowy z doradcą prezydenta do spraw bezpieczeństwa narodowego: gotowość Polski do rozwijania stosunków bilateralnych; odpreżenie i pokój – „imperatyw dla narodu polskiego”; trudności wewnętrzne „podnoszone są tendencyjnie i rozdmuchiwane”.	76
31	1 lutego, okólnik wicedyrektora Departamentu V Dementi w sprawie pogłosek o polsko-izraelskich kontaktach handlowych.	78
32	2 lutego, okólnik wiceministra Kułagi Wizyta I sekretarza KC PZPR w Indiach – podpisanie dokumentów o wieloletniej współpracy; spotkanie z szachem Iranu.	79
33	3 lutego, okólnik wiceministra Kułagi Instrukcja odpierania zarzutów nieprzestrzegania przez PRL praw człowieka.	82
34	3 lutego, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie Rozmowa z doradcą prezydenta do spraw bezpieczeństwa narodowego: pytania o stan gospodarki, sytuację demograficzną i politykę zagraniczną PRL – „nasze obawy w sprawie RFN były dla niego zjawiskiem nowym”.	83

- 35 4 lutego, szyfrogram dyrektora Departamentu III do stałego przedstawiciela przy ONZ w Nowym Jorku i ambasadora w Waszyngtonie 85
Informacja o sprawach Jerzego Andrzejewskiego i Haliny Mikołajskiej obwinionych „o popełnienie wykroczenia polegającego na zorganizowaniu i przeprowadzeniu publicznej zbiórki pieniężnej bez wymaganego zezwolenia”.
- 36 4 lutego, szyfrogram ambasadora w Moskwie 87
Przewidywania radzieckie co do przebiegu obrad Komisji Praw Człowieka w Genewie – KS „walkę podejmą, ale nie w duchu zimnej wojny”.
- 37 4 lutego, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Dakarze 89
Interwencja dyplomatyczna w sprawie statku zaarrestowanego na wodach Gambii; zasadność zainicjowania negocjacji umowy o rybołówstwie.
- 38 7 lutego, szyfrogram dyrektora Departamentu Konsularnego do ambasadora w Waszyngtonie i konsula generalnego w Nowym Jorku 90
Zaangażowanie Barbary Piaseckiej-Johnson w problemy Biblioteki Polskiej w Paryżu.
- 39 9 lutego, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Pekinie 91
Chiny zainteresowane rozwojem wszechstronnej współpracy, „za wyjątkiem międzypartyjnej”.
- 40 9 lutego, okólnik wiceministra Czyrka 93
Stanowisko wobec decyzji Szwecji ustanowienia własnej strefy połowowej: „jednostronne korzyści rybaków szwedzkich będą znikome w porównaniu z negatywnymi skutkami takiego kroku dla współpracy państw bałtyckich”.
- 41 10 lutego, okólnik ministra spraw zagranicznych i kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR 95
Instrukcja propagandowego wykorzystania przemówienia I sekretarza KC PZPR do załogi w Ursusie i złagodzenia wyroków uczestnikom protestów z czerwca 1976 r.: w Polsce „nie ma ani jednego więźnia politycznego i polityką kierownictwa jest utrzymanie tego stanu rzeczy”.
- 42 10 lutego, okólnik ministra spraw zagranicznych i kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR 97
Złagodzenie wyroków uczestnikom zajęć czerwcowych zgodne z linią partii; jednocześnie – „zwiększamy ofensywne przeciwdziałanie politycznej i ideologicznej dywersji ośrodków antykomunistycznych i antyodprężeniowych”.

LISTA DOKUMENTÓW

43	10 lutego, szyfrogram wicedyrektora Departamentu II do ambasadora w Tokio	98
	W 20. rocznicę nawiązania stosunków Japonia zainteresowana rozwojem współpracy; ważne – „wznowienie tematu” wizyty I sekretarza KC PZPR.	
44	11 lutego, notatka informacyjna	99
	Podpisanie porozumienia wykonawczego do umowy z RFN o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym; niebezpieczeństwo „rewizjonistycznej” interpretacji, w myśl orzeczenia Federalnego Trybunału Ubezpieczeń Społecznych w Kassel.	
45	12 lutego, okólnik wiceministra Dmochowskiego	102
	Wizyty ministra spraw zagranicznych w NRD i Czechosłowacji: „Podkreślono konieczność koordynacji działań w naszej kontrofensywie na froncie ideologicznym”.	
46	13 lutego, szyfrogram ambasadora w Wiedniu	104
	Wysoka ocena stosunków dwustronnych przez kanclerza Austrii; austriacki brak zgody na „ideologiczny appeasement” w kwestii dysydentów; zainteresowanie współpracą w dziedzinie energetyki.	
47	16 lutego, notatka informacyjna	106
	Podejmowanie problemu dysydentów przez jugosłowiańskie środki masowego przekazu, dwuznaczna postawa wobec państw socjalistycznych – podyktowane „dążeniem Jugosławii do szerszej afirmacji jej niezależnej pozycji i polityki niezaangażowania”.	
48	19 lutego, notatka ministra spraw zagranicznych oraz ministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej	109
	Jednostronne decyzje państw nadbrzeżnych wprowadzenia stref rybołówczych – konieczność zabezpieczenia „naszych interesów” i „skoncentrowania naszej uwagi na racjonalnym i maksymalnym wykorzystaniu zasobów Morza Bałtyckiego”.	
49	21 lutego, szyfrogram ambasady w Rzymie	112
	Spadek zainteresowania kwestią dysydentów wśród lewicy włoskiej; „prawie zupełnie zaprzestano, zwłaszcza po wystąpieniu Towarzysza Gierka w Ursusie, polemicznych publikacji w sprawach polskich”.	
50	21 lutego, notatka ambasady w Pradze	113
	Rozmowa z członkiem Biura Politycznego KC KPCz Vasilem Bil’akiem: „Karta 77 została przegrana i nie stanowiła w warunkach CSRS żadnego społecznego niebezpieczeństwa”.	

- 51 22 lutego, szyfrogram ambasadora w Sztokholmie do kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR 115
W szwedzkich środkach masowego przekazu „wrogie nam lobby”; po decyzjach złagodzenia kar uczestnikom zająć czerwcowych – „pozytywna korekta” prasowego obrazu sytuacji w Polsce, „zagaszenie” sprawy KOR i „tzw. opozycji”; problem emigracji pomarcowej.
- 52 22 lutego, pilna notatka 117
Odpowiedź ambasadora RFN na polskie zapytania „nie-wystarczająca i wykrętna”; „powtórzenie starego, rewizjonistycznego stanowiska”; konieczność sformułowania stanowczego aide-mémoire.
- 53 24 lutego, notatka Departamentu IV 123
„Narastanie trudności po stronie RFN w realizacji procesu normalizacji”; potrzeba kompleksowych działań „w celu neutralizowania wpływów rewizjonistycznych”.
- 54 24 lutego, okólnik ministra spraw zagranicznych 131
Zamiar ustanowienia własnej strefy ekonomicznej na Morzu Bałtyckim w razie nieskuteczności „dialogu bałtyckiego” i braku porozumienia w sprawie kontroli połowów.
- 55 24 lutego, szyfrogram ambasadora w Helsinkach 133
Rozmowa z „delegatem apostolskim na kraje skandynawskie”: prawa człowieka – „bardzo ważne, ale ważniejszy jest postęp odprężenia i zahamowania zbrojeń”; Paweł VI „ulega strachowi śmierci i naciskom prawicy kurialnej”; wzrost wpływu episkopatu RFN, który „łoży wielkie sumy”, w Watykanie i krajach północnej Europy.
- 56 24 lutego, szyfrogram dyrektora Departamentu Prasy, Współpracy Kulturalnej i Naukowej do ambasadora w Waszyngtonie 134
Nominacja „Nocy i dni” do Oskara: potrzeba „tworzenia przychylnego klimatu” – nieoficjalne kontakty z członkami Instytutu Filmowego.
- 57 25 lutego, szyfrogram ambasadora w Moskwie do kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR 135
Pełne zrozumienie władz radzieckich dla polityki PZPR; coroczne konsultacje „b. dobrą praktyką”.
- 58 25 lutego, szyfrogram ambasadora i konsula generalnego w Londynie 137
„Komentarze ośrodków emigracyjnych i dziennika podtrzymują stanowisko KOR”; reakcje Polonii – „na ogół obojętne”.

LISTA DOKUMENTÓW

59	26 lutego, szyfrogram wicepremiera Wrzaszczyka (z Hawany) do I sekretarza KC PZPR i premiera	138
	Rozmowy gospodarcze na Kubie; spotkanie z Castro – „chciałby zwiedzić powtórnie Katowice oraz hutę”.	
60	26 lutego, szyfrogram ambasadora w Kolonii	139
	Spotkanie z sekretarzem stanu Gehlhoffem: zapewnia „o dobrych intencjach” rządu RFN – „nie ma żadnego powodu nawet do przypuszczeń (...), że nastąpiła zmiana kursu polityki (...) wobec PRL”.	
61	[przed 28 lutego], informacja wiceministra Kułagi	144
	Polityka w Azji: modelowe stosunki z Indiami, możliwości rozwijania współpracy z Pakistanem, Malezją, Indonezją, Tajlandią i Filipinami.	
62	28 lutego, szyfrogram dyrektora Departamentu II do ambasadora w Phenianie	148
	Ograniczone (listy organizacji społecznych) poparcie Polski dla apelu Phenianu o zjednoczenie Korei.	
63	28 lutego, niepodpisana notatka (fragmenty)	150
	Wizyta sekretarza generalnego SED: potwierdzono „zgodność stanowisk i poglądów we wszystkich omawianych problemach międzynarodowych i ideologicznych”.	
64	[luty], notatka zespołu kontrolnego Urzędu Rady Ministrów	159
	Zmiany organizacyjne w administracji państwowej służące zacieśnieniu współpracy z ZSRR; potrzeba „dalejszego postępu”.	
65	[luty], notatka dyrektora Departamentu II	165
	Spotkanie ministrów spraw zagranicznych PRL i Indii: wysoka ocena współpracy; sygnały strony indyjskiej o polskim niewywiązywaniu się z dostaw, nieprawidłowych oznaczeniach na mapach i trudnych warunkach lokalowych ambasady.	
66	1 marca, okólnik ministra spraw zagranicznych	170
	Skutkiem odprężenia „wzmożenie działalności służb specjalnych i ośrodków dywersji ideologicznej, zwłaszcza głównych państw NATO, wymierzonej przeciwko państwom wspólnoty socjalistycznej” – instrukcja wzmocnienia ochrony placówek dyplomatycznych.	
67	1 marca, szyfrogram ambasadora w Wiedniu	172
	Rozmowa członka Biura Politycznego KC PZPR Zdzisława Grudnia z prezydentem Austrii o stosunkach dwustronnych: „nic, co mogłoby szkodzić Polsce, nie może być korzystne dla Austrii”.	

LISTA DOKUMENTÓW

68	3 marca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Rzymie Wyjaśnienia działaczy Włoskiej Partii Komunistycznej w sprawie spotkania z Leszkiem Kołakowskim i Adamem Michnikiem: „nie było wymierzone przeciwko nam, lecz podyktowane wyłącznie sytuacją wewnętrzną”.	174
69	3 marca, szyfrogram dyrektora Departamentu IV do ambasadora w Helsinkach Trudności w stosunkach gospodarczych i handlowych polsko-fińskich: „wyrażajcie zdziwienie dla nieoczekiwanej w stos. międzyrządowych formy reakcji szefa rządu”.	175
70	[po 3 marca], notatka Wydziału Zagranicznego i Wydziału Pracy Ideowo-Wychowawczej KC PZPR (z załącznikiem) Narada sekretarzy partii komunistycznych w Sofii: kampania na rzecz dysydentów przejawem „zaostżenia walki klasowej”; krytyka eurokomunizmu i maoizmu; powierzenie „naszej partii funkcji koordynatora działalności propagandowej bratnich krajów”.	176
71	4 marca, szyfrogram ambasadora w Kairze Złożenie listów uwierzytelniających w Adenie: gospodarze „poruszali wyłącznie zagadnienia regionalne”; jemeńskie „rozczarowanie brakiem aktywnego zainteresowania strony polskiej”.	198
72	4 marca, okólnik wiceministra Kulagi Ratyfikacja międzynarodowych paktów praw obywatelskich i politycznych oraz gospodarczych, społecznych i kulturalnych – „dobitne potwierdzenie polityki polskiego kierownictwa partyjnego i rządowego w kwestii przestrzegania praw człowieka”.	201
73	4 marca, szyfrogram ambasadora w Rzymie do wicepremiera Tejchmy Biennale filmowe w Wenecji poświęcone dysydentom KS – interwencja radziecka, dymisja przewodniczącego.	202
74	6 marca, szyfrogram ambasadora w Bukareszcie Podziękowania premiera Rumunii za gotowość udzielenia przez Polskę pomocy humanitarnej ofiarom trzęsienia ziemi.	203
75	6 marca, informacja Departamentu V Starania o uwolnienie Polaków uprowadzonych w Iraku: korespondencja i rozmowy na szczeblu partyjno-państwowym z władzami irackimi; próby przekazania pomocy humanitarnej; kontakty z państwami, które „mogą w jakimkolwiek stopniu okazać się pomocne” – Iranem, Syrią, ZSRR, z emigracją kurdyjską i z ONZ.	204

LISTA DOKUMENTÓW

76	7 marca, okólnik ministra spraw zagranicznych Stanowisko Polski na spotkanie KBWE w Belgradzie: „Konsultacyjny charakter określi szczebel naszego uczestnictwa”.	210
77	8 marca, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Waszyngtonie Krytyczna ocena wizyty posła Zabłockiego w Departamencie Stanu: „Rozmowy z Brzezińskim osób przypadkowych z Polski nie są nikomu potrzebne, są wręcz szkodliwe, stwarzają błędne wrażenia. Ponadto kto wie, co tam gadają”.	212
78	8 marca, szyfrogram ambasadora w Hadze Prasa holenderska o sytuacji w PRL: Gierek „utracił autentyczny kontakt z narodem”, oczekiwane objęcie stanowiska premiera przez Stefana Olszowskiego, „który w dalszej perspektywie mógłby zostać przywódcą partii”.	213
79	9 marca, notatka informacyjna Narada wiceministrów spraw zagranicznych państw Układu Warszawskiego w Berlinie: koordynacja polityki wobec państw nordyckich, aby uniemożliwić „dyferencjowanie ich podejścia do poszczególnych KS” i „odciągnięcie” je „od bloków wojskowych Zachodu”.	214
80	10 marca, szyfrogram ambasadora w Moskwie Radzieckie ostrzeżenie przed próbami wykorzystania Światowego Zgromadzenia Budowniczych Pokoju w Warszawie przez „siły antyodprężeniowe i antykomunistyczne” – „konieczność szczególnie dokładnego i wnikliwego zajęcia się polityczną stroną tego przedsięwzięcia”; deklaracja pomocy.	224
81	11 marca, okólnik wiceministra Kułagi Wizyta francuskiego ministra spraw zagranicznych: „znaczną zbieżność poglądów obu państw w sprawach polityki odprężenia i przyszłego spotkania w Belgradzie”.	226
82	12 marca, szyfrogram ambasady w Paryżu Spotkanie konsula generalnego z delegacją zrzeczenia Żydów polskich we Francji – sprawy: majątku gmin żydowskich, dostępu do archiwów, wywozu zabytków, pawilonu nr 27 w Auschwitz, uroczystości z okazji powstania w getcie.	227

-
83	12 marca, szyfrogram ambasadora w Kolonii Instrukcje dla korespondentów w Bonn, „by dawali wyłącznie krytyczne materiały na temat RFN” – powinno się przekazywać „via ambasada drogą poufną”.	229
84	15 marca, okólnik wiceministra Kułagi Negocjacje zasad połowów z krajami EWG: „Postawienie wobec nas wymogu wzajemności (...) oznaczałoby, że intencją jest wyparcie nas z łowisk”.	229
85	17 marca, szyfrogram ambasadora w Kolonii Rozmowa z przewodniczącym SPD: deklaracja gotowości „politycznego działania na rzecz nie tylko ugruntowania już osiągniętego stanu normalizacji, lecz także dalszej rozbudowy stosunków”; uwarunkowania międzynarodowej normalizacji – „Kissinger, mimo że naturalizowany Amerykanin, miał mniej zrozumienia dla RFN, jak Brzeziński ma dla PRL”.	231
86	17 marca, szyfrogram członka Biura Politycznego KC PZPR (z Moskwy) do I sekretarza KC PZPR Zdaniem sekretarza generalnego KC KPZR: „Państwa zachodnie wiele dałyby, aby móc wbić klin między kraje socjalistyczne”; „stanowcza replika” na zamiar Polski przystąpienia do MFW: „Istnieje uzgodnienie krajów RWPG o niewstępowaniu do Funduszu”, w którym „rządzą Amerykanie”.	234
87	18 marca, szyfrogram ambasadora w Hadze Holendrzy „pod wrażeniem indywidualności polskiego premiera i sugestywności jego argumentacji politycznej”; wizyta polskiej delegacji ważna „nie tylko dla rozwoju stosunków dwustronnych (...), ale również dla stosunków między KS a KK w Europie”.	236
88	19 marca, szyfrogram ambasadora w Bukareszcie Rumunia po trzęsieniu ziemi: „centralne kierownictwo państwem zostało przynajmniej poważnie sparaliżowane, jeśli nie przestało całkowicie funkcjonować”, ale „działania podjęte stosunkowo szybko i sprawnie”.	239
89	19 marca, okólnik ministra spraw zagranicznych „Znacznie zaktywizować wysiłki propagandowo-informacyjne, zwłaszcza na odcinku kontaktów merytorycznych placówki z dziennikarzami i kierownictwami redakcji kraju urzędowania”.	242

LISTA DOKUMENTÓW

90	21 marca, okólnik wiceministra Kułagi	244
	Wizyta rządowej delegacji etiopskiej: „zbieżna” ocena sytuacji w Etiopii, polskie sugestie co do normalizacji stosunków z „postępową” Somalią i obietnice udzielenia poparcia dyplomatycznego i pomocy wojskowej.	
91	23 marca, szyfrogram kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR (z Rzymu) do I sekretarza KC PZPR	246
	Zainteresowanie polityków włoskich rozszerzeniem współpracy politycznej i gospodarczej – „Polska oceniana jest jako w pełni wypłacalny partner”.	
92	24 marca, szyfrogram dyrektora DMO do stałych przedstawicielstw przy ONZ w Nowym Jorku i przy Biurze w Genewie	248
	Moskiewskie konsultacje dyrektorów DMO przed sesją rozbrojeniową ONZ: „Odpowiedzialność za mały postęp w rokowaniach rozbrojeniowych spoczywa na państwach imperialistycznych, a nie na istniejących mechanizmach rozbrojeniowych”.	
93	24 marca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Teheranie	250
	Uwolnienie przez siły irańskie polskich specjalistów uprowadzonych przez Kurdów.	
94	24 marca, szyfrogram wiceministra Kułagi do ambasadora w Bagdadzie	251
	Sygnały z ośrodków kurdyjskich w Europie Zachodniej: „Kurdowie będą kontynuowali akcję porywań cudzoziemców w Iraku”.	
95	24 marca, okólnik dyrektora Departamentu Prasy, Współpracy Naukowej i Kulturalnej	252
	Instrukcja akredytacji korespondentów zagranicznych przy kongresie Światowego Zgromadzenia Budowniczych Pokoju: „Dziennikarzy o wrogich przekonaniach nie przyjmujemy”.	
96	24 marca, niepodpisana notatka	253
	Rozbieżność stanowisk Polski i Czechosłowacji w sprawie poprawy czystości wód granicznych – konieczność zawarcia porozumienia.	
97	26 marca, szyfrogram dyrektora DMO do stałego przedstawiciela przy ONZ w Nowym Jorku	257
	Materiał do kularowych rozmów o zmniejszeniu składki w ONZ.	
98	28 marca, szyfrogram ambasadora w Tokio	258
	Złożenie listów uwierzytelniających w Manili.	

LISTA DOKUMENTÓW

99	[po 28 marca], niepodpisana notatka (fragmenty) „Przyjacielskie” spotkanie I sekretarza KC PZPR z sekretarzem generalnym KC KPCz: „zgodność stanowisk obu partii w zasadniczych sprawach”.	260
100	30 marca, pismo wiceministra Czyrka do ambasadora w Kolonii (z załącznikiem) Instrukcja przekazania rządowi RFN i tekst aide-mémoire: konieczność „przetransportowania zobowiązań prawno-międzynarodowych, wynikających z Układu z 7 grudnia 1970 r., na sferę ustawodawstwa wewnętrznego”.	268
101	31 marca, szyfrogram ambasadora w Paryżu Opinia o akredytacji Gabriela Mérétika, korespondenta radia francuskiego: „Żyd pochodzący z Polski, (...) specjalista w sprawach dywersji politycznej, nie powinien mieć prawa wjazdu”.	276
102	31 marca, okólnik wiceministra Kułagi Powrót do kraju uwolnionych specjalistów – „wyrazili gorące podziękowanie kierownictwu partii i osobiście tow. Gierkowi”.	278
103	1 kwietnia, okólnik wiceministra Kułagi Ukonstytuowanie się Komitetu Zarządzającego Projektem Autostrady Północ-Południe; decyzja o rozpoczęciu inwestycji latem 1977 r.	280
104	1 kwietnia, notatka informacyjna Wizyta ministra spraw zagranicznych w Bukareszcie: kierownictwo rumuńskie „zainteresowane w pogłębieniu współpracy, (...) mimo znanych odrębnych poglądów na niektóre problemy międzynarodowe”.	281
105	2 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Kolonii Reakcja dyrektora politycznego zachodnioniemieckiego MSZ na aide-mémoire: „mogliśmy jak dotychczas prowadzić konsultacje”.	287
106	4 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Hadze Odmowa władz holenderskich udzielenia agrément kandydatowi na attaché wojskowego: „zajmował się w czasie swego pobytu w Anglii sprawami wykraczającymi poza jego uprawnienia”.	288
107	[przed 5 kwietnia], notatka kierownika Urzędu do spraw Wyznań Wizyta szefa watykańskiego Zespołu do spraw Stałych Kontaktów Roboczych z Rządem PRL dowodem „braku synchronizacji stanowisk na linii Episkopat-Watykań”.	289

LISTA DOKUMENTÓW

108	5 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Pekinie Wiceminister spraw zagranicznych ChRL Ju Czan „odrzucił maskowanie antyradzieckości parawanem walki z tzw. rewizjonizmem”.	294
109	[przed 6 kwietnia], notatka informacyjna Stosunek Polski do konfliktu saharyjskiego: „dyskretne” poparcie dla Frontu Polisario, unikanie zadrażnień z Marokiem.	296
110	6 kwietnia, okólnik dyrektora Departamentu II Wizyta delegacji MSZ KRLD – planowane pięciodniowe rozmowy „zamknęły się faktycznie w jednym spotkaniu”.	298
111	6 kwietnia, pilna notatka Interpelacja w parlamencie szwedzkim w sprawie „rzekomego” naruszenia praw człowieka i swobód obywatelskich w PRL: instrukcja dla ambasadora w Sztokholmie.	299
112	7 kwietnia, notatka informacyjna Rozmowa wiceministra Czyrka z ambasadorem Francji: potwierdzenie, „że naszym programowym założeniem jest, by Francja stała się naszym pierwszym partnerem gospodarczym spośród rozwiniętych krajów zachodnich”.	301
113	8 kwietnia, pilna notatka Konieczność kontynuowania dotychczasowej polityki wobec Indii mimo „zasadniczych zmian na arenie politycznej” – „Nie możemy w najbliższym czasie zrezygnować z clearingowego importu”.	305
114	8 kwietnia, pilna notatka Sugestia co do powołania przy KC PZPR międzyresortowego zespołu, „który rozstrzygałby liczne kwestie żydowskie stające się (...) coraz bardziej drażliwe”.	307
115	8 kwietnia, pilna notatka Potrzeba „aktywnego oddziaływania politycznego na RFN” – wykorzystanie wizyt i spotkań do „osiągnięcia (...) maksymalnie korzystnych uregulowań w interesujących nas dziedzinach”.	309
116	9 kwietnia, szyfrogram dyrektora Departamentu Prasy, Współpracy Naukowej i Kulturalnej do ambasadora w Waszyngtonie Instrukcja o ruchomościach i nieruchomościach przejętych „z rąk hitlerowskich”: „Zgłaszanie dzisiaj pretensji majątkowych do tych obiektów wydaje się (...) bazować na braku poszanowania dla polskiego porządku prawnego oraz na przesłankach nieuzasadnionych z punktu widzenia moralnego”.	312

-
117	9 kwietnia, notatka ambasadora w Kopenhadze	313
	Złożenie listów uwierzytelniające w Dublinie: wobec „konkretnych problemów dotyczących statusu i funkcji naszego przedstawicielstwa (...) strona irlandzka zajmowała stosunkowo sztywne i formalistyczne stanowisko”.	
118	16 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Budapeszcie	318
	Wstrzymanie przez Węgierski Bank Narodowy przekazu forintów dla turystów z PRL – „bezprecedensowa i nie stosowana forma nacisku”.	
119	16 kwietnia, notatka informacyjna	320
	Wizyta ministra spraw zagranicznych w Bułgarii: „pełna zgodność poglądów na sprawy międzynarodowe oraz współpracy dwustronnej”.	
120	18 kwietnia, szyfrogram wiceministra Czyrka do ambasadora w Atenach	324
	Wobec zbliżającej się wizyty ministra spraw zagranicznych w Turcji – rozmowy o zaproszeniu do Polski ministra spraw zagranicznych Grecji, „mimo b. obciążonego kalendarza”.	
121	19 kwietnia, szyfrogram szefa Zespołu do spraw Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską	325
	Stolica Apostolska zainteresowana ustanowieniem „w krótkim czasie” stałej misji dyplomatycznej w Warszawie; nowym elementem – zmiana stanowiska prymasa.	
122	19 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Kopenhadze do ministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej	327
	Prośba Komunistycznej Partii Danii o poparcie zakupu drobnicowców w duńskich stoczniach, zagrożonych bezrobociem.	
123	19 kwietnia, szyfrogram dyrektora Departamentu Prasy, Współpracy Naukowej i Kulturalnej do stałego przedstawiciela przy ONZ w Nowym Jorku i ambasadora w Waszyngtonie	328
	Informacja do wykorzystania w odpowiedzi Penklubowi amerykańskiemu: „Nie ma mowy o szykanowaniu lub prześladowaniu Andrzejewskiego, Bartoszewskiego czy Lipińskiego”.	
124	20 kwietnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Budapeszcie	329
	Handel polskich „turystów” w węgierskich środkach masowego przekazu.	

LISTA DOKUMENTÓW

125	21 kwietnia, okólnik wiceministra Czyrka	330
	Pismo Komitetu Wykonawczego RWPG do EWG w sprawie przeprowadzenia rozmów: „strony mają wyrobiony pogląd na temat wzajemnych pozycji wyjściowych”; „proponuje się kontynuowanie poszukiwań dróg zbliżenia pozycji i wypracowania porozumienia”.	
126	21 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Londynie do premiera	332
	Zatrzymanie polskich statków rybackich przez szkocką straż przybrzeżną; zdaniem ambasadora, na wodach brytyjskich „przebywają nielegalnie – przy wielkiej tolerancji FO”.	
127	22 kwietnia, szyfrogram ministra spraw zagranicznych do wicepremiera Tejchmy (do Kopenhagi)	333
	Komunikat prasowy o „odnalezieniu” zbiorów Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie.	
128	23 kwietnia, szyfrogram wiceministra Spasowskiego (z Tokio)	334
	Wizyta delegacji gospodarczej w Japonii: „dokonano dużego kroku naprzód”.	
129	[przed 25 kwietnia], pilna notatka	335
	Uzgodnienie tekstu układu z NRD o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej – „projekt (...) w obecnej jego postaci można uważać za zabezpieczający w stopniu optymalnym interesy Polski”.	
130	27 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Moskwie	338
	„Kurtuazyjna” wizyta ambasadora USA, „z jego inicjatywy” – zainteresowany „układami personalnymi w kierownictwie radzieckim, zwłaszcza ewentualną sukcesją po Breżniewie”.	
131	27 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Kolonii	339
	Przeprosiny przewodniczącego SPD, który „został doprowadzony” i spotkał się z Leszkiem Kołakowskim.	
132	28 kwietnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Limie	339
	Dyrektor Departamentu Politycznego MSZ „zasygnalizował jako negatywne i psujące atmosferę materiały prasowe o Peru, jakie zaczęły ukazywać się ostatnio w polskiej prasie”.	
133	2 maja, szyfrogram ambasady w Tiranie	341
	Transparent z hasłem o „socjalimperializmie” radzieckim na pochodzie pierwszomajowym – opuszczenie trybun przez część dyplomatów KS.	

LISTA DOKUMENTÓW

134	2 maja, okólnik wiceministra Kułagi	342
	Wizyta prezydenta Angoli: „celowość zacieśnienia stosunków (...) w interesie całej wspólnoty socjalistycznej, przy jednoczesnym zabezpieczeniu długofalowych interesów gospodarczych Polski”.	
135	2 maja, pilna notatka	344
	Wizyta ministra spraw zagranicznych Austrii potwierdziła: w stosunkach bilateralnych – „zainteresowanie Austrii wszechstronnym rozwojem współpracy z Polską”; w stosunkach międzynarodowych – „daleko idącą zbieżność lub identyczność poglądów”.	
136	3 maja, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kinszasie	350
	Gotowość reprezentowania interesów NRD w Zairze, na prośbę jej przedstawiciela, „gdyby Rumuni, do których się zwrócili przede wszystkim, nie wyrazili zgody”.	
137	3 maja, szyfrogram ambasadora w Kolonii	351
	Akcja prezydenta Centralnego Komitetu Katolików Niemieckich w obronie „polskich przyjaciół” z KIK i kontrakcja monachijskiego „obrońcy postępowych i lewicowych osobistości” szykanowanych przez władze bawarskie.	
138	6 maja, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu wiceministra Spasowskiego (z Waszyngtonu)	352
	Polsko-amerykańskie konsultacje polityczne: „nowa administracja deklarowała dążenie do kontynuowania dotychczasowej linii wobec Polski”.	
139	7 maja, szyfrogram ambasadora w Ulan Bator	354
	Prowokacyjne zachowanie polskiego geologa przyczyną zakazu korzystania ze sklepów radzieckich i mongolskich dla całej ekspedycji międzynarodowej.	
140	7 maja, szyfrogram wiceministra Kułagi do stałego przedstawiciela przy ONZ w Nowym Jorku	355
	Instrukcja złożenia protestu przeciw działaniom izraelskim zagrażającym polskiemu kontyngentowi na Wzgórzach Golan.	
141	7 maja, szyfrogram ambasadora w Kolonii	356
	Protest władz RFN z powodu zatrzymania przez MO i odstawienia do NRD obywatela zachodnioniemieckiego.	
142	7 maja, szyfrogram wiceministra Czyrka do ambasadora w Kopenhadze	358
	Instrukcja interwencji w sprawie „niewydalenia obywateli polskich z terytorium Danii po wygaśnięciu ważności wiz”.	

LISTA DOKUMENTÓW

143	12 maja, szyfrogram ambasady w Islamabadzie Relacja z rozmowy ambasadora ZSRR z premierem Pakistanu – wniosek: „KS powinny udzielić B. moralnego i ekonomicznego poparcia”.	359
144	13 maja, okólnik wiceministra Czyrka Wizyta ministra spraw zagranicznych w Turcji: „istnieje płaszczyzna dialogu politycznego” i możliwość „rozszerzenia stosunków handlowych”.	360
145	13 maja, projekt notatki informacyjnej „Polityczny i organizacyjny sukces” warszawskich obrad Światowego Zgromadzenia Budowniczych Pokoju – „delegaci wywieźli bardzo pozytywny obraz Polski”.	362
146	14 maja, okólnik wiceministra Kułagi Rozmowy z przewodniczącym OWP podczas Światowego Zgromadzenia Budowniczych Pokoju „wykazały niewątpliwą ewolucję poglądów ruchu w kierunku większego realizmu politycznego”.	369
147	17 maja, szyfrogram konsula generalnego w Chicago Wystąpienie prezesa Kongresu Polonii Amerykańskiej przed Komisją do spraw Bezpieczeństwa i Współpracy Europejskiej Kongresu USA z raportem o „gwałceniu praw ludzkich w Polsce”.	372
148	19 maja, szyfrogram ambasadora w Rzymie Zdaniem sekretarza Konferencji Episkopatu przypisywanie polskim biskupom „negatywnego stanowiska wobec kontaktów polsko-watykańskich” to „nieporozumienie”.	373
149	[po 19 maja], niepodpisana notatka (fragmenty) Wizyta rumuńskiej delegacji partyjno-państwowej: „Rumuni kategorycznie sprzeciwili się podkreśleniu, zarówno w deklaracji, jak i we wspólnym komunikacie, programu pokoju KPZR oraz osobistej aktywności międzynarodowej towarzysza Leonida Breżniewa”.	374
150	20 maja, szyfrogram wiceministra Kułagi do ambasadora w Trypolisie Instrukcja do rozmowy z premierem Libii: „brak postępu w realizacji szeregu (...) ustaleń”.	379
151	20 maja, okólnik ministra spraw zagranicznych i kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR Studenckie demonstracje w Krakowie po zabójstwie Stanisława Pyjasa dziełem „dywersyjnej grupy Kuronia”; „Zastosowane środki mają na celu (...) zabezpieczenie praworządności”.	381

LISTA DOKUMENTÓW

152	23 maja, notatka informacyjna	Polsko-kanadyjskie konsultacje polityczne: „rzeczywiste zainteresowanie Kanady utrzymaniem dialogu politycznego i dalszym rozszerzeniem wielopłaszczyznowej współpracy (...), szczególnie w dziedzinie gospodarczej. W innych dziedzinach, podobnie jak dotychczas, strona polska winna być stroną inicjującą”.	383
153	26 maja, szyfrogram członka Biura Politycznego (z Kolonii) do I sekretarza KC PZPR	Kancelarz RFN przyrzekł zająć się sprawami „hamującymi proces normalizacji”.	391
154	26 maja, szyfrogram ambasadora w Pekinie	Informacja o aresztowaniu członków „tzw. KOR” w chińskich środkach masowego przekazu – „nie przedstawiono bezpośredniego powodu”.	392
155	26 maja, szyfrogram sekretarza KC PZPR do członka Biura Politycznego (w Kolonii)	„W kraju, spokój”: we Wrocławiu powołanie Studenckiego Komitetu Solidarności, w Warszawie głódówka w kościele św. Marcina – ale „nie rzuca się to w oczy i nie wzbudza zainteresowania”.	393
156	27 maja, szyfrogram ambasadora w Wiedniu	Narada attaché prasowych KS w sprawie skoordynowania akcji przeciw austriackim środkom masowego przekazu i „agresywnym dziennikarzom o profilu antykomunistycznym” podnoszącym „temat tzw. dysydentów”.	394
157	27 maja, notatka informacyjna	„Pobyt w Warszawie” moskiewskiego ambasadora Somalii: „wyraził w imieniu swoich władz podziękowanie władzom PRL za gotowość przekazania, w formie daru, uzbrojenia dla milicji ludowej”.	395
158	28 maja, szyfrogram ambasadora w Oslo	Płatne ogłoszenie grupy maoistów w norweskiej gazecie nazywające premiera PRL „mordercą”.	397
159	28 maja, notatka informacyjna	Démarche rządu RFN w sprawie odnalezionych zbiorów Pruskiej Biblioteki Państwowej: „stanowisko rządu RFN co do niemieckiej własności na terenie dawnych obszarów wschodnich, (...) jest (...) znane rządowi PRL. W tym przypadku chodzi jednak o szczególnie wartościową spuściznę kulturalną Niemiec”.	398

LISTA DOKUMENTÓW

160	29 maja, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kairze	400
	Złożenie listów uwierzytelniających w Arabskiej Republice Jemenu: „zebrane materiały i rozmowy wskazują, że ARJ jest poważnym importerem dóbr konsumpcyjnych zakupywanych za wolne dewizy” – potrzeba ożywienia kontaktów handlowych.	
161	29 maja, szyfrogram ambasadora w Rzymie	402
	Rozmowy podczas składania listów uwierzytelniających na Malcie: zdaniem Maltańczyków „rosnące zaangażowanie militarne USA i Związku Radzieckiego na Morzu Śródziemnym stanowi zagrożenie pokoju i bezpieczeństwa w Europie i dlatego będą stanowczo działać na rzecz (...) całkowitego wycofania się obu supermocarstw”.	
162	30 maja, okólnik ministra spraw zagranicznych	404
	Posiedzenie Komitetu Ministrów UW w Moskwie przed belgradzkim spotkaniem KBWE: „KS nie chcą konfrontacji, próbom jej narzucenia zdecydowane są jednak dać zdecydowany opór”.	
163	30 maja, szyfrogram ambasadora w Atenach	406
	„Antypolska kampania w Zachodniej Europie nie została przeniesiona do greckich środków masowego przekazu”; propagandowe wykorzystywanie pobytu „Daru Pomorza” w Atenach.	
164	30 maja, notatka Departamentu IV	407
	Spotkanie wiceministra Czyrka z szefem watykańskiego Zespołu do spraw Stałych Kontaktów Roboczych z Rządem PRL: „postawa jednego biskupa, czy nawet całego episkopatu w jakimś kraju nie angażuje w żadnym stopniu Stolicy Apostolskiej”, ale utworzenie stałego przedstawicielstwa w Warszawie to sprawa złożona „ze względu na uwarunkowania i perspektywy”.	
165	1 czerwca, szyfrogram ambasadora w Hanoi	410
	„Kurtuazyjne” spotkanie z ministrem obrony narodowej Wietnamu: „manifestował swe zadowolenie z wizyty w Polsce (...), jak gdyby liczył, że może to mieć wpływ na maksymalne pozytywne załatwienie propozycji wysuniętych przez jego delegację”.	
166	5 czerwca, szyfrogram ambasadora w Luandzie	411
	„Tu trzeba wysyłać zdrowych, śmiałych, bez dzieci i ze zdrowymi żonami albo samych (...), każdej nocy strzelanina”.	

LISTA DOKUMENTÓW

- 167 6 czerwca, okólnik wiceministra Dmochowskiego 412
 Wizyta I sekretarza KC PZPR w NRD „wydarzeniem politycznym najwyższej rangi”; podpisanie układu o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy „otwiera wyższy etap współdziałania obu państw w okresie budowy ich rozwiniętych społeczeństw socjalistycznych”.
- 168 8 czerwca, okólnik wiceministra Kułagi 414
 Poparcie dla radzieckiej propozycji zawarcia światowego układu o zakazie używania siły w stosunkach międzynarodowych: „Układ stanowi rozwinięcie zasad zawartych w Karcie NZ, uwzględnia przemiany, jakie nastąpiły od czasu jej opracowania”.
- 169 8 czerwca, szyfrogram ambasadora w Buenos Aires 416
 „Z naszych obserwacji wydarzeń w tym kraju wnosimy, że nie realne korzyści, ale orientacja polityczna jest dla rządu wojskowego Argentyny sprawą najważniejszą”.
- 170 10 czerwca, szyfrogram wicedyrektora Departamentu V do ambasadorów w Kairze i Damaszku 417
 Dowódcy polskiego kontyngentu sił ONZ na Bliskim Wschodzie „samowolnie zaakceptowali program turystyczny przygotowany przez stronę izraelską”.
- 171 10 czerwca, okólnik ministra spraw zagranicznych 418
 Wizyta ministra spraw zagranicznych w Szwecji: „potwierdzenie wysokiego zainteresowania nowej ekipy dla dalszego rozwoju sąsiedzkiej współpracy i dialogu”.
- 172 10 czerwca, notatka informacyjna 420
 Polsko-fińskie konsultacje polityczne, po przerwie „z winy strony fińskiej”: zbieżność poglądów na sytuację międzynarodową; w stosunkach dwustronnych „sprawą priorytetową jest przezwyciężenie trudności powstałych wokół nieratyfikowania umowy o zniesieniu przeszkód w handlu”.
- 173 10 czerwca, notatka informacyjna 430
 „Generalna polityczna decyzja” w sprawie odnalezionych zbiorów Pruskiej Biblioteki Państwowej – pozostawienie części dokumentów w Polsce; przekazanie wybranych archiwaliów NRD „należy wykorzystać dla pozyskania polskich dóbr kulturalnych”.
- 174 12 czerwca, szyfrogram ambasadora w Kolonii 432
 Odpowiedź rządu RFN na aide-mémoire z 30 marca: gotowość do rozmów, „które doprowadzić winny do przygotowania dodatkowych aktów prawnych”; koniecz-

- ność niezależnienia porozumienia o wymianie młodzieży od wprowadzania „zaleceń” podręcznikowych – „rząd w trudnej sytuacji” ze względu na „federalistyczne uprawnienia landów”; „status wypędzony” – „pojęciem czysto technicznym”, dającym prawo do pomocy materialnej.
- 175 13 czerwca, szyfrogram ambasadora w Sofii 435
Przemyt waluty bułgarskiej do Turcji przez obywateli PRL: „Widzimy potrzebę przypomnienia turystom, że z Bułgarii wolno wywozić tylko 30 lewa na osobę”.
- 176 13 czerwca, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 436
Rozmowa z kongresmanem Clementem Zabłockim: „stosunek Kongresu do Polski nie uległ zmianom i jest dobry”.
- 177 14 czerwca, szyfrogram ambasadora w Addis Abebie 438
Kłopoty Bułgarów z dotrzymaniem terminu dostawy broni dla Etiopii – „sugerujemy przedstawić Etiopczykom taki asortyment, aby starać się wykluczyć Bułgarów z konkurencji”.
- 178 14 czerwca, okólnik dyrektora Departamentu Konsularnego 439
Aresztowanie członków arabskiego gangu przemytników – zagrożenie atakiem terrorystycznym: „(możliwe uprowadzenie samolotu „LOT”) celem wymuszenia zwolnienia aresztowanych”.
- 179 15 czerwca, szyfrogram ambasadora w Paryżu 440
Demonstracje w Paryżu i Lille „przeciwko represjom w Polsce”; domaganie się uwolnienia zatrzymanych członków KOR.
- 180 18 czerwca, notatka informacyjna 441
Odpowiedź RFN na aide-mémoire z 30 marca „w istocie swej pomija lub wręcz odrzuca postulaty strony polskiej” a „w swej tonacji zawiera elementy arogancji i pomówień pod adresem strony polskiej, które wymagają zdecydowanej reakcji”.
- 181 20 czerwca, szyfrogram ambasadora w Paryżu 445
Prezydent Francji „posiada pełne zaufanie do I Sekretarza i decyzji, jakie podejmuje”; „ruchy dysydenckie” uważa za „nasze sprawy wewnętrzne ograniczonego zasięgu, z którymi kierownictwo nasze potrafi się uporać”.

- 182 22 czerwca, szyfrogram ambasadora w Helsinkach do wicepremiera Tejchmy 446
Prośba o „uczynienie wszystkiego co możliwe” i ze względu na „fatalny wydzźwięk propagandowy” niedopuszczenie do rezygnacji Andrzeja Wajdy i Krzysztofa Pendereckiego z uczestnictwa w Festiwalu Kulturalnym w Helsinkach.
- 183 24 czerwca, szyfrogram dyrektora PISM (z Belgradu) 447
„Wstępna” ocena spotkania przygotowawczego „Belgradu”: „Dyskusja ma charakter rzeczowy, mimo że różnice poglądów są znaczne”.
- 184 24 czerwca, okólnik dyrektora Departamentu V 449
Wizyta ministra spraw zagranicznych Iranu: przygotowania do sierpniowej wizyty szacha.
- 185 25 czerwca, szyfrogram ambasadora w Kopenhadze 450
Protest przed ambasadą przeciw represjonowaniu członków KOR i zabójstwu Stanisława Pyjasa – „Na fładze polskiej wstążka z krepy”.
- 186 27 czerwca, pismo dyrektora Departamentu III do dyrektora Departamentu do spraw Stosunków z ZSRR 451
„Generalnie obowiązuje zasada nieudzielania wiz w paszportach junty wojskowej, z wyjątkiem uchodźców politycznych”.
- 187 28 czerwca, okólnik wiceministra Spasowskiego 452
Prośba o systematyczne przesyłanie do Departamentu Prasy, Współpracy Kulturalnej i Naukowej ocen „postaw” środków masowego przekazu w kraju urzędowania wobec „tzw. spraw dysydenckich” w Polsce.
- 188 28 czerwca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Moskwie 453
Na wieść o zamiarze zamknięcia placówki w Katmandu „ze względów administracyjno-finansowych”, rząd Nepalu „zwraca się do Rządu Polskiego z gorącą prośbą o utrzymanie ambasady z rezydencją w stolicy nepalskiej”.
- 189 28 czerwca, notatka Departamentu IV 454
Konsultacje polityczne PRL–RFN na szczeblu wiceministrów – przegląd i ocena stanu stosunków bilateralnych: przygotowania do wizyty kanclerza; inicjatywa budowy ośrodków spotkań młodzieży; „po stronie RFN” brak „gotowości do rozwiązań kompleksowych w sprawach konsularnych” i „praktyka uników i gry na zwłokę oraz tendencja do wymuszania drogą precedensu (...)

- ustępstw od strony polskiej”; wobec strony polskiej zarzut „o mieszanie się w sprawy wewnętrzne RFN”.
- 190 1 lipca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Pekinie 464
Rozmowa z naczelnikiem wydziału polskiego MSZ o kontrowersyjnych publikacjach w prasie polskiej – „rozumieją naszą sytuację, nie będą z nami polemizować”; i chińskiej – „takie stanowisko wynika z ich odmiennego od naszego stosunku wobec ZSRR”.
- 191 1 lipca, notatka informacyjna 465
Złożenie ustnego protestu chargé d'affaires ambasady Australii „w związku z serią prowokacji i obelżywych wypowiedzi prasowych wobec naszych placówek”, m.in. o polskich dyplomatach „w pełni służalczych wobec KGB”.
- 192 5 lipca, pilna notatka 467
Wizyta ministra spraw zagranicznych w KRLD: „nie-naturalny i niezbyt korzystny dla naszych i całej wspólnoty państw socjalistycznych interesów stan stosunków między obu naszymi krajami” – po kilkuletniej przerwie w kontaktach „ożywienie dialogu”.
- 193 6 lipca, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 472
Rozmowa z doradcą prezydenta USA do spraw bezpieczeństwa narodowego o zadłużeniu w bankach zachodnich, „przeciętnej wieku kierownictwa radzieckiego”, zdrowiu Breżniewa i przestrzeganiu praw człowieka.
- 194 6 lipca, notatka Gabinetu Ministra 474
„Prokuratura zakłada, iż MSZ dostarczy istotnych dowodów winy przeciwko Jackowi Kuroniowi, Adamowi Michnikowi oraz Janowi Józefowi Lipskiemu” – tymczasem: „Trudno przewidzieć, jak duże, ujemne konsekwencje polityczne może ponieść resort spraw zagranicznych, wdając się pośrednio w sprawę nie należącą do zakresu jego działania”.
- 195 7 lipca, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 477
Refleksje o polityce administracji Cartera po rozmowie z doradcą prezydenta do spraw bezpieczeństwa narodowego i ambasadorem radzieckim: amerykańska propaganda sukcesu; „wszystko jest podporządkowane sprawom wewnętrznym”.
- 196 7 lipca, szyfrogram ambasady w Pekinie 479
Według agencji Sinhua „pogarszanie się polskiej ekonomiki” to skutek „wyzysku i kontroli radzieckiej, i procesów integralnych”.

LISTA DOKUMENTÓW

197	7 lipca, pilna notatka	Wizyta ministra spraw zagranicznych w Mongolii: „zainteresowane resorty zbyt mało ofensywnie działają w kierunku rozwinięcia interesującej nas współpracy gospodarczej”.	479
198	8 lipca, wyciąg	korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Madrycie Złożenie listów uwierzytelniających; „zgodnie z ceremoniałem” – rozmowa z królem i wiceministrem spraw zagranicznych.	485
199	11 lipca, okólnik ministra spraw zagranicznych	Wizyta przewodniczącego SPD: „powtórzył znane argumenty o przyczynach trudności rządu RFN w realizacji naszych postulatów. (...) Apelował o wyrozumiałość i cierpliwość”.	486
200	11 lipca, szyfrogram szefa Zespołu do spraw Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską	„Dłuższa” rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła: „prawo do wiary w Boga” wśród „praw, jakie człowiekowi przynależą”; dla części episkopatu – rezygnacja „z monopolu i absolutyzmu, i przejście do etapu dialogu przy pomocy stolicy apostolskiej (...) rzeczą tak bolesną, że (...) wręcz niemożliwą”; sprawa misji w Warszawie – „dogodny moment (...) do instytucjonalizacji wzajemnych struktur”.	489
201	[przed 13 lipca], notatka dyrektora Departamentu IV	Pochwała wyjeżdżającego ambasadora Francji – pierwszego, „który w pełni stanął na gruncie realiów politycznych naszego kraju”; stan stosunków polsko-francuskich i możliwości ich rozwoju.	492
202	14 lipca, okólnik wiceministra Kułagi	Wniosek o dopuszczenie Polski do uczestnictwa w naradach konsultacyjnych państw stron Układu w sprawie Antarktydy – „Spodziewamy się pewnych oporów”..	498
203	19 lipca, okólnik wiceministra Kułagi	Wizyta sekretarza generalnego ONZ: „wyjechał pod mocnym wrażeniem rozmów”.	500
204	19 lipca, okólnik ministra spraw zagranicznych oraz kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR	Ogłoszenie amnestii przez Radę Państwa „stwarza przesłanki polityczne i prawne dla całkowitego zamknięcia spraw związanych z wydarzeniami czerwca ub. roku”.	502

LISTA DOKUMENTÓW

205	20 lipca, szyfrogram szefa Zespołu do spraw Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską Rozmowa z szefem watykańskiego Zespołu do spraw Stałych Kontaktów Roboczych z Rządem PRL – nadzieje związane z wizytą I sekretarza KC PZPR.	504
206	20 lipca, szyfrogram ambasady w Tiranie Spekulacje w kręgu przedstawicieli KS na temat przyczyn ukazania się w gazecie albańskiej antychińskiego artykułu.	506
207	23 lipca, szyfrogram kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR do ambasadora w Waszyngtonie Instrukcja do rozmów o dodatkowych zakupach zboża w USA, najlepiej za złotówki.	507
208	25 lipca, szyfrogram ambasadora w Moskwie Wizyta chargé d'affaires Cypru „w celu zwrócenia naszej uwagi na «nowy przejaw agresji tureckiej» na wyspie: „porównał działalność Turków na Cyprze do działań nazistowskich w Polsce w czasie II wojny światowej”.	508
209	27 lipca, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Waszyngtonie Informacja o rozmowie z zastępcą dyrektora generalnego do spraw europejskich w Departamencie Stanu o przewidywanych polsko-amerykańskich spotkaniach polityków.	509
210	29 lipca, szyfrogram ambasadora w Paryżu „Jednoznacznie pozytywne” opinie „zainteresowanych kół administracji francuskiej” o amnestii w PRL.	510
211	30 lipca, notatka informacyjna Wobec konfliktu egipsko-libijskiego – polecenie ambasadorowi w Trypolisie „złożenia (...) wizyty na wysokim szczeblu i poinformowania strony libijskiej o naszym poparciu oraz o gotowości okazania pomocy w zakresie sprzętu wojskowego”.	511
212	1 sierpnia, szyfrogram ambasadora w Addis Abebie Apel premiera Etiopii – „z głęboką nutą gorczy i załamania” – do ambasadorów państw socjalistycznych, którzy „niezupełnie zrozumieli intencję”, o zwiększenie pomocy wojskowej.	513
213	2 sierpnia, szyfrogram ambasadora w Trypolisie Rozmowa z wiceministrem spraw zagranicznych Libii, który „w ocenie sytuacji nie wniósł w zasadzie nowych elementów”, o konflikcie z Egiptem: „Odniosłem wrażenie, że oczekiwali mocniejszych sformułowań”.	515

- 214 4 sierpnia, szyfrogram ambasady w Moskwie 516
Plan „radzieckich” propagandowego przeciwdziałania „rozprawie Sacharowa” w Rzymie: „zorganizować «grupę turystyczną» złożoną z odpowiedzialnych działaczy nauki i kultury i wysłać na ten okres do Włoch”; sugestia, by KS zrobiły podobnie.
- 215 9 sierpnia, szyfrogram ambasadora w Ułan Bator 518
Zaostrzenie kontroli celnej obywateli polskich – „niektórzy specjaliści traktują wyjazd do Chin w ramach zezwoleń (...), jako możliwość zakupu znacznych ilości biżuterii złotej”; wniosek o czasowe wstrzymanie wyjazdów.
- 216 10 sierpnia, szyfrogram ambasadora w Budapeszcie 519
„Po raz pierwszy na wysokim szczeblu strona węgierska poruszyła problem turystyki handlowej na Węgry z Polski”; aktualna sugestia, by „uzależnić prawo przekroczenia granicy (...) od posiadania legalnie udokumentowanej ilości forintów, wystarczających na pokrycie kosztów pobytu”.
- 217 16 sierpnia, pismo wiceministra Czyrka do członka BP KC PZPR 520
(z załącznikiem)
Projekt odpowiedzi na aide-mémoire rządu RFN z 10 czerwca: „Strona polska (...) stwierdza z ubolewaniem, że odpowiedź strony RFN nie zawiera merytorycznego ustosunkowania się do większości problemów”.
- 218 20 sierpnia, szyfrogram ambasadora w Bukareszcie 522
Protesty górnicze w Rumunii – „reakcja kierownictwa RPK, oczywiście osobiście Ceausescu, była szybka, elastyczna i wydaje się być skuteczna”.
- 219 23 sierpnia, szyfrogram ambasady w Tiranie 525
Wprowadzenie przez stronę albańską nowych zasad rozliczeń w handlu z krajami socjalistycznymi: „W sensie politycznym (...) odejście od «rubla» może stanowić zerwanie ostatecznej nici wiążącej z RWPG”.
- 220 23 sierpnia, szyfrogram ambasadora w Paryżu 526
Możliwości współpracy z polskimi organizacjami kombatanckimi w sprawie budowy pomnika ku czci Polaków walczących w obronie Francji; kwestia Biblioteki Polskiej w Paryżu: „realne” powołanie „rady naukowej (z udziałem osobistości z kraju)”.

LISTA DOKUMENTÓW

221	24 sierpnia, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Waszyngtonie	527
	Wizyta senatora McGoverna: „Dobry rozmówca i dobry słuchacz. Wyjechał zadowolony”.	
222	24 sierpnia, szyfrogram ambasady w Moskwie	529
	Zasady organizacji polskich ekspedycji na Spitsbergen.	
223	[przed 25 sierpnia], notatka ambasady w Budapeszcie	530
	„Wzrastająca turystyka indywidualna na Węgry nie jest (...) odpowiednio zasilana legalną sprzedażą turystom forintów” – „popyt musiał być pokryty ze źródeł nielegalnych”; proponowane środki zaradcze.	
224	25 sierpnia, szyfrogram ambasadora w Addis Abebie	535
	Polityka wobec Etiopii: „działać ostrożnie, (...) tworzyć trwałe podstawy stosunków wzajemnie korzystnych, odpornych na wpływy koniunktury politycznej, która może się tu w różne strony zmieniać”; pomocy wojskowej i gospodarczej „udzielać (...) symbolicznie”. „Działanie na inteligencję tego kraju powinno przynieść dobre rezultaty w perspektywie”.	
225	25 sierpnia, szyfrogram ambasadora w Sztokholmie	536
	Pożegnalne spotkania ambasadora: powracający „problem wjazdu do Polski byłych obywateli polskich pochodzenia żydowskiego, obecnie obywateli szwedzkich”.	
226	25 sierpnia, notatka ambasady w Berlinie	537
	Zaostrzenie kryteriów kontroli granicznej obywateli polskich udających się tranzytem do Berlina Zachodniego i państw zachodnich – „Przedsięwzięcia interwencyjne Ambasady (...) zlikwidowały powstałe napięcia”.	
227	[po 26 sierpnia], niepodpisana notatka (fragmenty)	541
	Wizyta szacha Iranu: założeniem nakreślenie „konkretnego, długofalowego programu rozwoju stosunków gospodarczych zabezpieczającego rytmiczne dostawy do Polski irańskiej ropy naftowej, spłacane z uzysków z eksportu do Iranu polskich dóbr inwestycyjnych. Założenia te zostały zrealizowane”.	
228	27 sierpnia, okólnik wiceministra Kułagi	546
	Konsultacje wiceministrów spraw zagranicznych państw socjalistycznych w Sofii przed XXXII sesją ONZ – „Polska będzie miała do odegrania inicjatywną rolę w sprawie zgłoszenia projektu rezolucji dotyczącej wykonania Deklaracji o umocnieniu bezpieczeństwa między-	

- narodowego (wraz z NRD) oraz zakazu broni chemicznej (z Ukrainą)”.
- 229 1 września, okólnik ministra spraw zagranicznych 549
Plany „aktywizacji współpracy dwustronnej” z krajami zachodnimi i rozwijającymi się: przewidywane wizyty i spotkania na najwyższym szczeblu.
- 230 [po 2 września], notatka informacyjna 551
Polsko-duńskie konsultacje w Warszawie na szczeblu wiceministrów spraw zagranicznych: „omówiono aktualne zagadnienia międzynarodowe”. „Jeżeli nie zostaną osiągnięte konkretne, wymierne rezultaty, może nastąpić przesyt spotkaniami i konferencjami, ugruntować się niewiara w ich sens”.
- 231 6 września, szyfrogram ambasady w Belgradzie 557
Jugosłowiański protest z powodu audycji Polskiego Radia z rozważaniami „co będzie po Tito”.
- 232 6 września, szyfrogram ambasadora w Oslo 558
Wizyta pożegnalna u ministra spraw zagranicznych Norwegii: „Podkreślił, że Polska i Norwegia mimo przynależności do różnych bloków mają wiele wspólnych interesów”.
- 233 6 września, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Islamabadzie 559
Instrukcja postępowania po zamachu stanu w Pakistanie: „generalnie nastawiamy się na kontynuację współpracy”.
- 234 6 września, notatka informacyjna 560
Wizyta greckiego ministra spraw zagranicznych, „pierwsza w historii stosunków” obu krajów, „przyczyniła się do zrównoważenia naszej działalności politycznej w odniesieniu do Grecji, Turcji i Cypru”: „Nie dzieli nas pogląd na żadną zasadniczą sprawę”.
- 235 6 września, notatka informacyjna 566
Konsultacje polityczne ministerstw spraw zagranicznych PRL i RFN: „rzeczowe, choć trudne z uwagi na pewne dalsze usztywnienie stanowiska RFN wobec naszych postulatów”; w niektórych sprawach „nawet cofnięcie się w stosunku do konsultacji z czerwca”; „wypracowanie generalnej politycznej koncepcji dokumentu końcowego z wizyty Kanclerza Schmidta”, ale „trzeba mieć na uwadze dalsze trudne prace negocjacyjne”.
- 236 7 września, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 575
Rozmowy o zakupie zboża w USA: „DS chce (...) odegrać aktywną w tym rolę”.

- 237 7 września, projekt notatki informacyjnej 577
Polsko-radzieckie konsultacje polityczne w sprawie stosunków z RFN, Francją i Włochami: planowane wizyty I sekretarza KC PZPR i kanclerza RFN – „przekazanie polskiemu kierownictwu (...) podziękowań za inicjatywę podzielenia się informacjami o naszych przygotowaniach do tak ważnych przedsięwzięć”; „proces normalizacji to proces walki”.
- 238 8 września, szyfrogram ambasadora w Bukareszcie 580
Informacje gospodarzy o wizycie premiera Izraela, „zważywszy iż mogą być (...) różne fałszywe informacje i komentarze”; zdaniem ambasadora, eksponując temat konfliktu na Bliskim Wschodzie, pominięto „aspekty stosunków dwustronnych”, by ukryć prawdziwe cele wizyty.
- 239 12 września, szyfrogram wicedyrektora Departamentu II do ambasadora w Canberze 582
Instrukcja złożenia protestu w sprawie budowy pomnika katyńskiego w Adelajdzie: „nieprzychylny nam krok, (...) skierowany również przeciwko zaprzyjaźnionemu z nami krajowi”.
- 240 15 września, szyfrogram szefa misji w Kaesongu 583
„Amerykanie starają się za wszelką cenę pokazać wobec Południa, że utrzymują bliskie i dobre stosunki z delegacją polską” – próba zaproszenia do Seulu członków rodziny szefa misji.
- 241 16 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych oraz członka BP KC PZPR do szefa Zespołu do spraw Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 584
Informacja o chorobie prymasa: „Chory oświadczył, że dokonał świadomego wyboru miejsca leczenia i ma pełne zaufanie do polskiej służby zdrowia”.
- 242 17 września, okólnik ministra spraw zagranicznych 585
Wizyta I sekretarza KC PZPR we Francji: „Założenia i cele wizyty zostały osiągnięte zgodnie z linią socjalistycznej wspólnoty oddziaływania na Francję w kierunku utrzymywania jej w nurcie odprężenia i współpracy międzynarodowej”.
- 243 19 września, szyfrogram ambasadora w Luandzie 587
Prośba władz Angoli o wcześniejsze wysłanie darowanej broni: „Pragną wykorzystać to propagandowo w czasie defilady 11 listopada”, z okazji święta niepodległości.

LISTA DOKUMENTÓW

244	19 września, notatka Komisji Planowania przy Radzie Ministrów (fragmenty)	589
	Wizyta premiera w Austrii: „W rozmowach dokonano oceny obecnego stanu stosunków polsko-austriackich oraz przedyskutowano możliwości ich dalszego aktywnego rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem problematyki współpracy gospodarczej i kooperacji przemysłowej”.	
245	21 września, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Pekinie	593
	Manifestacyjne opuszczenie bankietu przez dyplomatów państw socjalistycznych „w momencie antyradzieckich insynuacji (...) dot. polityki w Afryce i Europie”.	
246	22 września, szyfrogram ambasadora w Bagdadzie	594
	Skargi na złe traktowanie obywateli Iraku przez przedstawicieli polskich władz „narastają”.	
247	22 września, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Waszyngtonie	596
	Inicjatywa amerykańska złożenia wizyty przez prezydenta „zaskoczyła nas”; ustalanie terminów.	
248	22 września, notatka informacyjna	597
	„Mimo wysiłków wrogich nam ośrodków i kierownictwa organizacji emigracyjnych dążących do zahamowania procesu umacniania więzi Polonii z Krajem, środowiska polonijne z zasady opowiadają się za dalszym rozwojem współpracy z Polską”.	
249	23 września, szyfrogram ambasadora w Londynie	610
	Spotkanie konsultatywne państw stron układu w sprawie Antarktydy – „ciepło powitały Polskę jako członka «klubu»”. Delegacja polska „pozostaje w stałym kontakcie z delegacją radziecką i działa zgodnie z instrukcją”.	
250	24 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Nowego Jorku)	612
	Rozmowa z ministrem spraw zagranicznych Wietnamu: „Uprowadzając postulaty pomocowe, poinformowałem o naszych problemach gospodarczych”. Potrzeba „szerszego oddziaływania na SRW jako ważnego eksponenta naszej polityki i interesów wśród krajów rozwijających się”.	
251	27 września, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ministra obrony narodowej (z Phenianu) do I sekretarza KC PZPR	613
	Wizyty w Mongolii: „Z ogólnej problematyki dominuje i ciąży kwestia chińska”; i KRLD: „Obok oczywistych	

- kultowych przejawskrawień i uproszczeń – niektóre metody interesujące”.
- 252 27 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Nowego Jorku) do kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR 615
Rozmowa z ministrem spraw zagranicznych RFN: „Dziękował za zrozumienie ich sytuacji, która wymagała przełożenia wizyty kanclerza”.
- 253 28 września, szyfrogram ambasadora w Phenianie 616
Wizyta ministra obrony narodowej w KRLD: „Stosując zasadę – nie polemizować z ChRL”.
- 254 28 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Nowego Jorku) do kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR 617
Rozmowa z ministrem spraw zagranicznych Indii: „stosunki między Indiami i Polską nie są oparte na określonej partii lub osobie, ale na przyjaźni i tradycyjnej współpracy obu narodów i państw”.
- 255 28 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Nowego Jorku) 618
Rozmowa z ministrem spraw zagranicznych Danii o rozbrojeniu, decyzjach rybołówczych Szwecji i bilansie handlowym.
- 256 28 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Nowego Jorku) do kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR 619
Przemówienie ministra spraw zagranicznych ZSRR na sesji ZO NZ – „najlepsze” z jego wystąpień na tym forum w ostatnich latach: „politycznie wyważone, prezentuje stanowisko w węzłowych kwestiach polityki światowej w sposób pryncypialny, a jednocześnie utrzymane jest w duchu konstruktywnym”.
- 257 29 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Nowego Jorku) do I sekretarza KC PZPR 620
Spotkanie z sekretarzem stanu USA: „Zgodził się z moją oceną, że w niektórych sprawach stosunki są dobre, w innych jest jeszcze miejsce na ich poprawę, biorąc pod uwagę pozycje i potencjał obu krajów”.
- 258 29 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Nowego Jorku) do I sekretarza KC PZPR 622
Rozmowa z ministrem spraw zagranicznych ZSRR: „Oдноśnie pobytu Cartera w Polsce interesował się szczególnie, czyja była inicjatywa, co Amerykanie chcą przez wizytę osiągnąć”; akceptacja propozycji wcześniejszych konsultacji w Moskwie.

- 259 30 września, okólnik dyrektora Departamentu Prasy, Współpracy Naukowej i Kulturalnej 623
Informacja z posiedzenia Zespołu Prasowego KC PZPR: „wystąpiono przeciw sztucznie tworzonej atmosferze tzw. nadzwyczajności sytuacji w kraju”.
- 260 3 października, szyfrogram dyrektora Departamentu Prasy, Współpracy Kulturalnej i Naukowej do ambasadora w Londynie 625
Interwencja w sprawie „języka artykułów i wstępniaka” „Timesa”, który „obraża poczucie godności narodowej naszego społeczeństwa”.
- 261 3 października, szyfrogram kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR do ministra spraw zagranicznych (do Nowego Jorku) 627
Tezy do rozmowy z prezydentem USA: „Ze szczególną uwagą chcielibyśmy potraktować tematykę szerszego korzystania przez Polskę z możliwości kredytowych na rynku finansowym Stanów Zjednoczonych”. „Nasze kierownictwo byłoby bardzo wdzięczne za wskazanie zainteresowań prezydenta związanych z wizytą”.
- 262 4 października, szyfrogram ambasadora w Dhace 629
Nieudany zamach stanu w Bangladeszu: „Publicznie władze minimalizują znaczenie wydarzeń”.
- 263 [przed 5 października], tezy do rozmów Gierek–Kadar 630
Rozmowy I sekretarza KC PZPR z sekretarzem generalnym WSPR: „Kamieniem węgielnym naszej polityki zagranicznej i gwarantem jej skuteczności jest potwierdzona w Konstytucji PRL zasada przyjaźni i współpracy z ZSRR oraz innymi państwami socjalistycznymi”.
- 264 5 października, szyfrogram ambasady w Moskwie 643
Informacja dla radców prasowych Polski i Węgier o radzieckich planach „szerokiej akcji prasowo-propagandowej” we Włoszech; przewidziane „materiały i publikacje demaskujące ruch dysydencki i jego mocodawców, obrazujące radzieckie osiągnięcia w dziedzinie nauki, kultury”; potrzeba koordynacji działań wszystkich państw socjalistycznych.
- 265 5 października, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Nowego Jorku) 644
Rozmowa z prezydentem USA o planowanej wizycie, zakupie amerykańskiego zboża, równoważeniu obrotów handlowych, „rozdzielonych rodzinach” i „kluczowej roli umocnienia odprężenia”.

- 266 9 października, okólnik dyrektora Departamentu V 646
Wymiana kurtuazyjnych wizyt z ambasadorem saudyjskim „z jego inicjatywy”: „Wysoko oceniał stanowisko Polski oraz jej wkład do walki Arabów przeciwko Izraelowi i poparcie dla Palestyńczyków”.
- 267 11 października, szyfrogram ambasady w Sztokholmie 647
Demonstracje przed ambasadą i konsulatem, m.in. przeciw zatrzymaniu w Warszawie obywaterek szwedzkich za rozrzucanie antyradzieckich ulotek.
- 268 11 października, szyfrogram ambasadora w Berlinie 648
Rozruchy na Alexanderplatz w czasie festynu w dniu święta narodowego: „Propaganda zachodnia, w pierwszej chwili wstrzemięźliwa, obecnie coraz bardziej wydobywa aspekty polityczne wydarzeń, prezentując je jako wyraz nastrojów społeczeństwa”.
- 269 14 października, tezy do rozmów I sekretarza KC PZPR z ministrem spraw zagranicznych ZSRR 649
„Podobnie jak dla innych, inicjatywa Cartera była dla nas zaskoczeniem”. „Chodzi nam o to, by Carter znalazł stanowisko Polski jako państwa będącego trwałym ogniwem Wspólnoty Państw Socjalistycznych i wiernym sojusznikiem Związku Radzieckiego”; „zamierzamy (...) eksponować nasze spojrzenie na problem niemiecki”. „Chcemy dokonywać (...) zakupów na możliwie najdogodniejszych warunkach kredytowych”.
- 270 16 października, szyfrogram ambasady w Kolonii 658
Wręczenie Pokojowej Nagrody Księgarzy Leszkowi Kołakowskiemu za walkę o „wolne i ludzkie społeczeństwo w jego ojczyźnie”; „przemówienie K. utrzymane w tonie zaangażowanej antykomunistycznej polemiki”.
- 271 17 października, okólnik wiceministra Czynka 660
Wizyta belgijskiej pary królewskiej: „Belgowie podkreślali konieczność stosowania pozytywnej koncepcji wzajemnych stosunków”; „główny nacisk położono na współpracę gospodarczą”.
- 272 17 października, pismo konsula generalny w Ostrawie do Departamentu Konsularnego 662
„Po wprowadzeniu w życie nowej umowy turystycznej ujawniła się po stronie czechosłowackiej wyraźna tendencja do nader formalistycznego podejścia” – prośba konsulatu o „spowodowanie przeprowadzenia rozmów (...) w celu omówienia szczegółowych zarządzeń wykonawczych”.

LISTA DOKUMENTÓW

- 273 20 października, szyfrogram ambasadora w Sztokholmie 665
 Odmowa pracownika ambasady powrotu do kraju: „Wyraziłem nadzieję, że nie zostanie nadany sprawie rozgłos prasowy”.
- 274 20 października, szyfrogram delegata na spotkanie KBWE (z Belgradu) 667
 Przedłużająca się polemika „w organie ds. humanitarnych” na temat respektowania praw człowieka w Czechosłowacji.
- 275 20 października, pilna notatka 668
 Wizyta ministra spraw zagranicznych ZSRR – „Tow. Gromyko stwierdził na zakończenie, że przekaże Tow. Breżniewowi, iż przedstawione przez Tow. E. Gierka założenia polityczne i organizacyjne wizyty Cartera w Polsce pozostają w pełnej zgodności z interesami wspólnoty państw socjalistycznych”.
- 276 [po 20 października], notatka Wydziału Pracy Ideowo-Wychowawczej KC PZPR 674
 Narada w Warszawie zastępców kierowników wydziałów ideologicznych i zagranicznych komitetów centralnych partii komunistycznych: „Porządek dzienny spotkania obejmował jeden główny i stały zarazem punkt (...), a mianowicie przegląd stanu realizacji ustaleń narady sofijskiej (...)”.
- 277 21 października, szyfrogram szefa Zespołu do spraw Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 679
 Rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła o „prawie jak cudownym ozdrowieniu” i planowanej podróży do Rzymu kardynała Wyszyńskiego, jego „subiektywnej obsesji (...) podkreślenia (dla celów opinii publicznej), że nic w jego linii nie ulega zmianie”, „całkowicie pozbawionych politycznej wyobraźni” redaktorach Radia Watykan i „głównych elementach IX plenum”.
- 278 22 października, pilna notatka 681
 Spotkanie wiceministra Czyrka z ambasadorem RFN: prośba rządu zachodnioniemieckiego o „otoczenie specjalną opieką przez służbę bezpieczeństwa” na Okęciu samolotów Lufthansy i poparcie na forum ONZ inicjatywy „wypracowania konwencji międzynarodowej przeciwko braniu zakładników”; kwestia realizacji postanowień Zapisu protokolarnego, łączonej z wypłatą kolejnych rat kredytu.

- 279 22 października, okólnik wiceministra Czyrka 684
Stanowisko w sprawie terroryzmu powietrznego i inicjatywy RFN: „Potępiamy wszelkie przejawy terroryzmu i anarchizmu z marksistowskich pozycji, pamiętając o społecznych uwarunkowaniach tych zjawisk. Jednocześnie przestrzegamy przed prawicowymi i neofaszystowskimi reakcjami (narastającymi w RFN), które wymierzone są w lewicowe i postępowe siły społeczne”.
- 280 26 października, szyfrogram szefa misji wojskowej w Berlinie 685
Zatrzymanie polskiego dyplomaty przez policję zachodnioberlińską – według szefa protokołu misji amerykańskiej: „w czasie wykonywania czynności szpiegowskich”.
- 281 28 października, szyfrogram dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego do ambasadora w Kolonii 687
Sprawa zachodniemieckiego projektu „konwencji dot. porywania zakładników”: „Wobec kontrowersji w temacie, specjalnej aktywności nie przewidujemy”; „będziemy nadal nalegać na uznanie zasady bezwarunkowej ekstradycji terrorystów do państwa popełnienia przestępstwa bądź państwa rejestracji samolotu”. „Ze strony Zachodu, a szczególnie RFN, musi mieć miejsce rezygnacja ze stosowania podwójnej miary wobec własnych i obcych, a szczególnie KS”.
- 282 29 październik, pilna notatka 688
Wizyta premiera Jugosławii – we wspólnym komunikacie: „Towarzysze jugosłowiańscy, nie negując roli i wkładu państw socjalistycznych w walkę o pokój i odprężenie w stosunkach międzynarodowych, zgodzili się jedynie na krótką o tym wzmiankę w kontekście podkreślenia roli krajów niezaangażowanych”.
- 283 30 października, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Hawany) do kierownika Wydziału Zagranicznego KZ PZPR 693
Wizyta na Kubie: „Gospodarze konkretnie podnosili potrzebę przyspieszenia realizacji zawartych porozumień w dziedzinie przemysłu cukrowniczego (...) i przetwórstwa cytrusowego”.
- 284 2 listopada, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Meksyku) 694
Wizyta w Meksyku – „potrzebna zwłaszcza w sprawach gospodarczych”.
- 285 3 listopada, szyfrogram ambasady w Sztokholmie 695
W Szwecji „istnienie społecznego odczucia, iż zakaz wjazdu do Polski stosowany jest wyłącznie wobec osób pochodzenia żydowskiego”.

- 286 4 listopada, okólnik dyrektora Departamentu Studiów i Programowania Rokowania rozbrojeniowe w Wiedniu – nowa inicjatywa krajów socjalistycznych: „podanie na zasadzie wzajemności ogólnej liczebności sił lądowych każdego kraju zgrupowanych w wielkich formacjach, ogólną liczebność wojsk lądowych poza tymi formacjami i ewentualnie liczebność lotnictwa”. 696
- 287 4 listopada, szyfrogram ambasadora w Addis Abebie „Duża i długofalowa pomoc” dla Etiopii „staje się następnym po Angoli precedensem obciążania KS wysokimi kosztami materialnymi za polityczny i militarny wzrost zaangażowania się Kubańczyków i ZSRR w Afryce”. 697
- 288 4 listopada, okólnik wiceministra Kułagi Wizyta przewodniczącego Rady Państwa w Nigerii: „rozmowy pozwoliły (...) na przekroczenie progę psychologicznego pewnej nieufności do KS, jaka nadal cechuje dużą część wychowanej na wzorach zachodnich kadry nigeryjskiej”. 699
- 289 5 listopada, okólnik dyrektora Departamentu Studiów i Programowania Konferencja KBWE w Belgradzie: „Doszło do ostrej wymiany zdań w kwestiach praw człowieka oraz humanitarnych”; krytykowano „ograniczenie w ostatnim okresie przez Polskę szczegółowych danych przemysłowych i rolniczych w rocznikach statystycznych”. 700
- 290 5 listopada, szyfrogram ambasadora w Kolonii Odwiedziny „obywateli RFN, byłych właścicieli nieruchomości na naszych ziemiach północnych i zachodnich” – konsekwentne „rozmiękczenie naszego społeczeństwa pod hasłem «budowy mostów międzyludzkich ponad politykę»”. 702
- 291 [przed 7 listopada], notatka Departamentu Prawno-Traktatowego Sprawa „podniesienia rangi stosunków PRL – Stolica Apostolska. Celowym wydaje się unikanie, nawet w notatkach wewnętrznych, innego określenia przedmiotu”. 703
- 292 7 listopada, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Canberze Odślonięcie pomnika katyńskiego w Wellington: „przedstawiciele rządu (...) nie wzięli udziału w imprezie. Sądzymy, że jest to wynikiem akcji naszej i towarzyszy radzieckich”. 706

- 293 7 listopada, pilna notatka 707
Prośba RFN „o podjęcie dodatkowych kroków bezpieczeństwa, w szczególności o zabezpieczenie dróg lotniczych (korytarzy powietrznych) przez «uzbrojone jednostki» wobec groźby raketowych ataków terrorystycznych na samoloty Lufthansy.
- 294 7 listopada, notatka wicedyrektora Departamentu IV 708
Temat „stałego charakteru misji watykańskiej” w Polsce – „Problemu nie ominiemy, nawet jeśli osłonimy go warunkiem. Zakres wyrażonej zgody czy osiągniętego kompromisu zależy od decyzji politycznej”.
- 295 8 listopada, szyfrogram ambasady w Damaszku 710
Rozmowy o warunkach płatności za sprzedawaną Syrii broń; możliwe kontrakty barterowe na fosforyty i bawełnę; konsultacje z Czechosłowakami w sprawie cen czołgów.
- 296 9 listopada, szyfrogram delegata na spotkanie KBWE (z Belgradu) 711
Konsultacje przedstawicieli KS: „projekty NATO i EWG zmierzają do uznania prawa do mieszania się w sprawy wewnętrzne państw socjalistycznych i są nie do przyjęcia”.
- 297 9 listopada, pilna notatka 712
Wizyta ministra spraw zagranicznych w Peru; spotkania z przedstawicielami państw sąsiednich: „dla zrównoważenia wpływów Stanów Zjednoczonych i reakcyjnych rządów niektórych państw Ameryki Łacińskiej należy dążyć do rozszerzania działalności krajów socjalistycznych, zwłaszcza Polski, w tym rejonie świata”.
- 298 11 listopada, szyfrogram ambasadora w Dhace 718
Zdaniem ambasadora: „Ze względu na zasoby surowcowe i socjalistyczną orientację aktywizacja naszych stosunków z Birmą jest celowa i uzasadniona”.
- 299 12 listopada, okólnik wicedyrektora Departamentu Studiów i Programowania 720
Inicjatywa polska na KBWE w Belgradzie – „zobowiązanie państw do przewycięzania nieufności i eliminacji trudności w rozwoju współpracy i wymiany kulturalnej”
- 300 [po 12 listopada], notatka Departamentu IV 721
Konsultacje wiceministra Czyrka z sekretarzem stanu w MSZ RFN Van Wellem: przygotowanie i zatwierdzenie komunikatu o wizycie kanclerza, weryfikacja starego programu (po zmianie terminu), dyskusja nad tekstem Wspólnego oświadczenia.

- 301 14 listopada, okólnik wiceministra Spasowskiego 734
Przypomnienie kierownikom placówek o „niedopuszczalności nadużywania alkoholu w służbie zagranicznej” i zobowiązanie ich do „stosowania ostrych kryteriów i bezkompromisowego stosunku”, ponieważ „miały miejsce b. przykre wypadki na tym tle”.
- 302 15 listopada, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora 735
w Waszyngtonie
Protest ambasadora USA „w niezwykle emocjonalnej formie” przeciw wystawie „Komitetu Oświęcim – Hiroszima, Nagasaki”.
- 303 17 listopada, okólnik dyrektora Departamentu Studiów i Programowania 737
Polsko-radziecka propozycja na konferencji w Belgradzie „w sprawie stosowania w systemach prawnych poszczególnych państw zasad zawartych w Akcie Końcowym KBWE”.
- 304 [przed 18 listopada], notatka dyrektora Departamentu 738
Prawno-Traktatowego
„Sprawy bieżące” w stosunkach z RFN: stosowanie „rewizjonistycznej formuły o «zagranicy»” przez zachodniemieckie instytucje ubezpieczeniowe; różne podejścia do walki z „terroryzmem” („Pojęcia tego w znaczeniu ogólnym nie należy używać”); przyszłość „odnalezionych” zbiorów Biblioteki Pruskiej – „Nie wolno nam dopuścić do dyskusji na temat, czyją zbiory są własnością”.
- 305 18 listopada, szyfrogram dyrektora Departamentu II do ambasadora 740
w Hanoi
Przełożenie wizyty ministra spraw zagranicznych w Wietnamie z powodu konieczności wygłoszenia w sejmie nieplanowanego exposé.
- 306 22 listopada, okólnik dyrektora Departamentu Prasy, 742
Współpracy Kulturalnej i Naukowej
„Wstępne założenia” obchodów 35. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim i 100 rocznicy urodzin Janusza Korczaka, przyjęte przez Zespół Propagandy na Zagranicę KC PZPR – konieczność podkreślania „w propagandzie”, że „Polska jest krajem tradycyjnie otwartym, w którym istniała i istnieje zgodność współżycia grup narodowościowych (...), który poniósł największe ofiary”.
- 307 23 listopada, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora 743
w Pekinie
Zainteresowanie prasy chińskiej artykułem Kazimierza Mijala „Niech żyją myśli Mao Tse-tunga”.

LISTA DOKUMENTÓW

308	23 listopada, notatka informacyjna	744
	Wizyta wiceministra Kułagi w Jordanii: podejście do współpracy z Polską „ostrożne i praktyczne”.	
309	24 listopada, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Waszyngtonie	748
	Instrukcja do rozmowy z doradcą prezydenta do spraw bezpieczeństwa narodowego o przyjeździe Cartera: „Program wizyty prezydenta w Polsce nie może być ustawiony tak, by stwarzał pozory udzielania poparcia dla malkontentów (KOR)”.	
310	[przed 25 listopada], opracowanie Departamentu do spraw Stosunków z ZSRR	750
	Ocena stanu stosunków polsko-radzieckich w 1977 r.: „dalsze rozszerzenie” współpracy „w dziedzinie ideologicznej, politycznej, gospodarczej, naukowo-technicznej, kulturalnej i innych”. „Prognoza” polityki radzieckiej w roku następnym: „ZSRR będzie konsekwentnie dążył do utrzymania nadal wysokiej dynamiki inicjatywności w polityce międzynarodowej”.	
311	25 listopada, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie	756
	Rozmowa z doradcą prezydenta do spraw bezpieczeństwa narodowego o wizycie Cartera: „Wyraził zdziwienie, dlaczego sprzeciwiamy się konferencji na żywo, czy nie mamy zaufania do odpowiedzi prezydenta”.	
312	26 listopada, szyfrogram ambasadora w Paryżu	758
	Spotkanie z przedstawicielem Światowego Kongresu Żydów – inicjatywa przyjazdu przywódców Kongresu na obchody rocznicy wybuchu powstania w getcie: „Zasadniczą kwestią jest (...) aby ta delegacja została przyjęta na wysokim szczeblu oficjalnym”; rozmówca „sugeruje, że tym sposobem dla nich zamknięto by okres po 68 roku”.	
313	28 listopada, okólnik wiceministra Czyrka	760
	Wizyta kanclerza w Polsce „pobudziła uwagę RFN i zainteresowanie dla kontynuacji polityki wschodniej, która w ostatnim czasie weszła na swego rodzaju margines”.	
314	29 listopada, szyfrogram ambasadora w Lagos	762
	Napad rabunkowy na ambasadę.	
315	30 listopada, pilna notatka	763
	Uroczystości koronacyjne cesarza Bokassy, który „skierował osobiste zaproszenie do I Sekretarza KC PZPR”; propozycja, by delegować przedstawiciela w Dakarze.	

LISTA DOKUMENTÓW

316	30 listopada, notatka informacyjna „ZSRR ocenia, że kurs krajów zachodnioeuropejskich na rzecz odprężenia opóźnił proces integracji Europy zachodniej”.	764
317	1 grudnia, szyfrogram ambasadora w Tokio Występ polskich siatkarzy w finale Pucharu Świata „nie był dobrą propagandą dla naszego sportu”.	766
318	1 grudnia, szyfrogram ambasadora w Hanoi Rozmowy o planach podpisania konwencji konsularnej i otwarcia konsulatu w Ho Chi Minh.	767
319	2 grudnia, okólnik ministra spraw zagranicznych Wizyta I sekretarza KC PZPR w Rzymie i Stolicy Apostolskiej – „najważniejszym wydarzeniem w powojennej historii naszych stosunków z Włochami i z Watykanem”.	768
320	2 grudnia, okólnik wiceministra Kułagi Ocena sytuacji na Bliskim Wschodzie – „nie zajmując na obecnym etapie oficjalnego stanowiska (...), podkreślamy nasz sprzeciw wobec wszelkich działań naruszających jedność arabską”.	770
321	2 grudnia, okólnik ministra spraw zagranicznych Uchwała Rady Ministrów „dot. kierunków działania polskiej polityki zagranicznej na rzecz realizacji propozycji i idei zawartych w Orędziu ZSRR z okazji 60-lecia Rewolucji”.	771
322	3 grudnia, szyfrogram ambasadora w Bagdadzie Zarzuty przewodniczącego Towarzystwa Przyjaźni Iracko-Polskiej pod adresem ZSRR i KS: „Poparcie (...) dla Palestyńczyków i arabskich sił postępowych jest niejednoznaczne”.	773
323	8 grudnia, szyfrogram wiceministra Kułagi do ambasadora w Kairze Relacja z rozmowy z ambasadorem Egiptu: zgłoszenie protestu przeciw zamknięciu konsulatu w Aleksandrii.	774
324	10 grudnia, szyfrogram ambasadora w Addis Abebie Wyjaśnienia w sprawie pobytu w Etiopii Ryszarda Kapuścińskiego: „Wyjazd do Ogadenu załatwił sobie prywatnie (...), a ryzyko było jego zawodową i osobistą sprawą”.	775
325	10 grudnia, okólnik dyrektora Departamentu Prasy, Współpracy Naukowej i Kulturalnej „Troska o unikanie konfliktów z kościołem wyznacza nasze postępowanie wobec niego”; „nie przewiduje się	777

LISTA DOKUMENTÓW

- (...) w określonej perspektywie nawiązania stosunków dyplomatycznych z Watykanem”.
- 326 13 grudnia, szyfrogram ambasadora w Rzymie 779
 Reportaż telewizji włoskiej o biennale w Wenecji poświęcony dysydentom, „w zdecydowanym stopniu antyradziecki”.
- 327 13 grudnia, pilna notatka 780
 Prośba „o wprowadzenie ścisłej kontroli oraz uprzedniego konsultowania z MSZ wszelkich kontaktów z RPA i Rodezją”.
- 328 14 grudnia, szyfrogram stałego przedstawiciela przy ONZ 781
 w Nowym Jorku
 „Ze względu na stosunki dwustronne (...) z państwami zachodnimi, nie przyłączyliśmy się do rezolucji atakujących te państwa za współpracę z RPA. Nie uważamy natomiast za uzasadnione zastrzeżenia do współautorstwa rezolucji potępiającej represyjną politykę reżimu Vorstera”.
- 329 14 grudnia, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora 782
 w Waszyngtonie
 „Sondażowy” wyjazd do USA ministra finansów w sprawie zakupu zboża: „Zależy nam, by Carter znał nasze stanowisko przed wizytą”.
- 330 14 grudnia, pilna notatka 783
 Spotkanie dyrektora Departamentu Prasy, Współpracy Kulturalnej i Naukowej z radcą prasowo-kulturalnym ambasady USA w sprawie obsługi prasowej wizyty prezydenta Cartera – kontrowersyjna lista osób, które strona amerykańska zamierza zaprosić: „prawie zupełnie, lub niewiele, mają wspólnego z dziennikarstwem, jak np. Michnik czy Stomma”.
- 331 17 grudnia, szyfrogram szefa misji w Kaesongu 785
 Wyjaśnienia dotyczące obiadu w Seulu z oficerami amerykańskimi i południowokoreańskimi: „Aby nie osłabiać przyjacielskich stosunków z delegacją CSRS, zgodziliśmy się wyjątkowo”.
- 332 19 grudnia, szyfrogram ambasady w Budapeszcie 787
 Utwory „pisarzy kontestujących” na wieczorne poświęconym polskiej literaturze współczesnej: „Odnieśliśmy wrażenie, że ani wykonawcy, ani właściwi organizatorzy, ani uczestnicy wieczoru nic nie wiedzą o działalności Andrzejewskiego i K. Brandysa w ostatnim roku”.

- 333 20 grudnia, szyfrogram ambasadora w Bagdadzie 788
Wizyta w Kuwejcie: „rozmówcy ciepło podkreślali dobre stosunki polsko-kuwejckie oraz możliwości dalszego ich rozwoju”; sytuację w świecie arabskim uznali za „jak nigdy dotąd skomplikowaną”.
- 334 20 grudnia, szyfrogram ambasadora w Ottawie 790
Polonijny „Czas” „przybrał niedwuznacznie ton bojówkarski” i „nasila wyjątkowo ostrą kampanię paszkwili przeciwko Polsce i pracownikom naszej służby” – sugestia „démarche wobec ambasadora Kanady”.
- 335 22 grudnia, szyfrogram ministra spraw zagranicznych oraz członka BP KC PZPR do szefa Zespołu do spraw Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 792
Instrukcja do rozmowy z przewodniczącym Rady do Spraw Publicznych Kościoła po rozmowach I sekretarza KC PZPR z papieżem: „W rażącej sprzeczności z atmosferą i duchem spotkania pozostaje zachowanie niektórych przedstawicieli hierarchii, którzy nadal chcą traktować Kościół jako narzędzie walki z socjalizmem”.
- 336 22 grudnia, szyfrogram stałego przedstawiciela przy ONZ w Nowym Jorku 794
Ocena XXXII sesji ZO NZ przez ambasadorów państw socjalistycznych: „sesja umocniła zasadę consensusu, co narada oceniła pozytywnie, jako zjawisko korzystne dla naszej, ilościowo nielicznej, grupy”. „Niedopuszczenie do utworzenia urzędu wysokiego komisarza ds. praw człowieka uznano za sukces”.
- 337 22 grudnia, szyfrogram ministra spraw zagranicznych do ambasady w Waszyngtonie 796
Polecenie „przeprowadzenia stanowczej rozmowy” z kierownictwem telewizji CBS, której ekipa, „jako jedyna” dostała zgodę „na sfilmowanie wypowiedzi I Sekretarza”, a „nagrała wywiad z Michnikiem i Kuroniem”.
- 338 22 grudnia, okólnik wiceministra Czyrka 797
Ocena XIII rundy rokowań rozbrojeniowych w Wiedniu: „Stanowisko Zachodu w sprawach merytorycznych nie uległo zmianie”.
- 339 23 grudnia, szyfrogram szefa Zespołu do spraw Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 799
Opinie o wizycie I sekretarza KC PZPR w Stolicy Apostolskiej „z perspektywy minionego czasu”: papież „był pod silnymi naciskami”, ale „w sumie biskupi polscy, a zwłaszcza Wyszyński, działali autentycznie na rzecz nadania wizycie (...) wymiaru o znaczeniu historycznym”.

- 340 23 grudnia, szyfrogram wiceministra Czyrka do ambasadora w Kolonii 802
Rozmowa z chargé d'affaires ambasady RFN o odmowie przyjmowania wniosków wizowych z niemieckimi nazwami polskich miejscowości – zdaniem centrali „w obecnej sytuacji z takich prób nękania należałoby zrezygnować, przesuwając je na bardziej dogodny dla nas okres”.
- 341 24 grudnia, okólnik ministra spraw zagranicznych 803
„Amerykańska koncepcja uczynienia z Belgradu prawie że wyłącznie «Trybunału» nad realizacją praw człowieka w KS nie powiodła się”.
- 342 24 grudnia, pilna notatka 805
Konsultacje polsko-radzieckie przed wizytą prezydenta USA: zdaniem wiceministra Rodionowa Carter „będzie prawil Polsce komplementy, z ukrytą intencją, by pośrednio stanowiło to krytykę sąsiadów”; potrzeba podjęcia problematyki Bliskiego Wschodu; współpraca „w zakresie gazyfikacji i upłynniania węgla” – „uzyskanie technologii ma pierwszoplanowe znaczenie nie tylko dla Polski, ale dla całej Wspólnoty Socjalistycznej”; otwarcie ośrodka kultury amerykańskiej w Warszawie – „odkładać na jak najdalszą przyszłość”.
- 343 27 grudnia, szyfrogram szefa misji wojskowej w Berlinie 808
Planowany udział Krakowa w „noworocznym turnieju miast w piłce ręcznej” w Berlinie Zachodnim – używanie przez miejscową drużynę nazwy „Deutschland”, zdaniem „towarzyszy radzieckich”, stanowi „podstawę do protestu kierownictwa polskiej drużyny wobec organizatorów”.
- 344 28 grudnia, szyfrogram ambasadora w Lagos 809
Prośba ministra spraw zagranicznych Beninu, „by Polska dała wyraz poparcia dla postępowej drogi LRB i jej partii oraz walki wyzwolenczej w Afryce”.
- 345 28 grudnia, szyfrogram ambasady w Paryżu 810
Prewencyjna interwencja w sprawie planowanego programu telewizji francuskiej o Katyniu – uzyskanie zapewnienia, „że temat zostanie przedstawiony możliwie najobiektywniej, a elementy najbardziej dla nas kontrowersyjne zostaną złagodzone”.

LISTA DOKUMENTÓW

346	29 grudnia, szyfrogram dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego do ambasadora w Berlinie	811
	Przekazanie NRD aide-mémoire i noty w sprawie nowego ustawodawstwa morskiego – „w morzu terytorialnym nie będzie połowów przez obcych rybaków”.	
347	31 grudnia, szyfrogram ambasadora w Hanoi	812
	Informacja o zerwaniu przez Kambodżę stosunków dyplomatycznych z Wietnamem.	
348	31 grudnia, pilna notatka	813
	Rozmowa z ambasadorem Algierii „na jego prośbę” o działaniach francuskich w Saharze Zachodniej – sugestia podjęcia przez Polskę akcji wyjaśniającej.	
349	31 grudnia, notatka wiceministra Spasowskiego	815
	Zapis rozmów plenarnych I sekretarza KC PZPR z prezydentem USA – zdaniem Cartera: „W sprawach dwustronnych polsko-amerykańskich nie ma tematów dzielących nas”; zdaniem Gierka: „Jest równocześnie wiele do zrobienia”.	
350	31 grudnia, notatka wiceministra Spasowskiego	823
	Rozmowy ministra spraw zagranicznych z sekretarzem stanu USA o kwestiach gospodarczych, podzielonych rodzinach, polityce wizowej i stosunkach z RFN.	
351	31 grudnia, notatka Departamentu III	827
	„Sprawy trudne” podczas wizyty prezydenta USA: m.in. niedosłże przyjęcie dla „przekroju polskiego społeczeństwa”; kontrowersyjne zaproszenia na konferencję prasową – „konsekwentnie przeforsowaliśmy nasze stanowisko”; transmisja „na żywo” na teren Polski – „nie wyraziliśmy (...) zgody”; amerykańskie naciski na podpisanie umów w trybie pilnym – nieskuteczne.	
352	31 grudnia, tezy do rozmów z ministrem spraw zagranicznych ZSRR	830
	Ocena wizyty prezydenta USA: „zrealizowane zostały wszystkie nasze podstawowe założenia polityczne”.	

